

ДИРЕКТИВА 96/37/ЕО НА КОМИСИЯТА

от 17 юни 1996 година

за привеждане в съответствие с техническия прогрес на Директива 74/408/ЕИО на Съвета относно вътрешното обзавеждане на моторните превозни средства (здравина на седалките и тяхното закрепване)

(Текст от значение за ЕИП)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност,

като взе предвид Директива 76/156/ЕИО на Съвета от 6 февруари 1970 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно типовото одобрение на моторни превозни средства и техните ремаркета ⁽¹⁾, последно изменена с Директива 95/54/ЕО на Комисията ⁽²⁾ и по-специално член 13, параграф 2 от нея;

като взе предвид Директива 74/408/ЕИО на Съвета от 22 юли 1974 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно вътрешното обзавеждане на моторните превозни средства (здравина на седалките и тяхното закрепване) ⁽³⁾, последно изменена с Директива 81/577/ЕИО на Комисията ⁽⁴⁾ и по-специално член 5 от нея;

като има предвид, че Директива 74/408/ЕИО е една от специалните директиви във връзка с процедурата на ЕИО за типово одобрение, установена с Директива 70/156/ЕИО; като има предвид, че, поради това, разпоредбите на Директива 70/156/ЕИО относно системите, компонентите и обособените технически възли на превозните средства се прилагат за настоящата директива;

като има предвид, по-специално, че член 3, параграф 4 и член 4, параграф 3 от Директива 70/156/ЕИО, изискват към всяка специална директива да се прилага информационен документ, включващ съответните точки от приложение I към настоящата директива, както и сертификат за типово одобрение, основаващо се на приложение VI, за да може типовото одобрение да се компютъризира;

като има предвид, че е възможно също така да се приведе в съответствие настоящата директива с техническия прогрес така, че да се подобри предвидената за пътниците в моторните превозни средства защита по отношение на здравината на седалките и монтирането на облегалките за глава, като се изисква съответствие с техническите разпоредби на Регламент 17.04 на

¹ОВ L 42, 23.2.1970 г., стр. 1.

²ОВ L 266, 8.11.1995 г., стр. 1.

³ОВ L 221, 12.8.1995 г., стр. 1.

⁴ОВ L 209, 29.7.1981 г., стр. 34.

Икономическата комисия за Европа на Обединените нации и по-специално за височината на облегалките за глава, предвидена за серия 05 от измененията на този регламент;

като има предвид, че е също възможно да се изисква монтирането на облегалките за глава на предните странични седалки в превозните средства категории M₁, N₁ и M₂ с бруто тегло, ненадвишаващо 3500 kg, така че да се намали риска от травми на врата при удар отзад;

като има предвид, че процедурата за определяне на точката Н на седалката е посочена в приложение III към Директива 77/649/ЕИО на Съвета ⁽⁵⁾, последно изменена с Директива 90/630/ЕИО на Комисията ⁽⁶⁾ и следователно не е необходимо да се описва отново в настоящата директива; като има предвид, че е направено позоваване на Директива 74/60/ЕИО на Съвета ⁽⁷⁾, последно изменена с Директива 78/632/ЕИО на Съвета ⁽⁸⁾ и Директива 78/932/ЕИО на Съвета ⁽⁹⁾;

като има предвид, че следва да се предвиди в бъдеще подобряване на изискванията за здравина на седалките, специфични за превозни средства, категория M₂, основаващи се на опита, и проучване на произшествията; като има предвид, че следва да се предвидят за в бъдеще експлоатационните характеристики на седалките, подложени на комбинирано натоварване на пътник с колан и на пътник без колан на задната седалка; като има предвид, че, през следващите две години, трябва да се предприеме изследователската програма с оглед разработване на нова процедура за статично изпитване на седалките, която гарантира еднакво ниво на безопасност, в сравнение със съществуващото динамично изпитване;

като има предвид, че следва да се предвиди в бъдеще да продължи усъвършенстването на осигурената от облегалките за глава защита, въз основа на преглед на видовете увреждания, чрез евентуалното въвеждане на увреждания на врата като критерий за експлоатационните характеристики, въз основа на използването на изпитвателен манекен хибрид III;

като има предвид, че влизането в сила на изменение на Директива 77/541/ЕИО на Съвета ⁽¹⁰⁾, последно изменена с Директива 90/628/ЕИО на Комисията ⁽¹¹⁾, за да се изисква монтирането на предпазни колани в превозни средства от категории M₂ и M₃ да зависи от привеждането в съответствие с техническия прогрес на Директива 76/115/ЕИО на Съвета ⁽¹²⁾, последно изменена с Директива 90/629/ЕИО на Комисията ⁽¹³⁾ за анкерното закрепване на предпазните колани и на настоящата директива за здравината на седалките;

⁵ВЛ 267, 19.10.1977 г., стр. 1.

⁶ВЛ 341, 6.12.1990 г., стр. 20.

⁷ВЛ 38, 11.2.1974 г., стр. 2.

⁸ВЛ 206, 29.7.1978 г., стр. 26.

⁹ВЛ 325, 20.11.1978 г., стр. 1.

¹⁰ВЛ 220, 29.8.1977 г., стр. 95.

¹¹ВЛ 341, 6.12.1990 г., стр. 1.

¹²ВЛ 24, 30.1.1976 г., стр. 6.

¹³ВЛ 341, 6.12.1990 г., стр. 14.

като има предвид, че разпоредбите на настоящата директива са в съответствие със становището на Комитета по адаптиране към техническия прогрес, създаден с Директива 70/156/ЕИО,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

1. Заглавието на Директива 74/408/ЕИО се изменя, както следва: „Директива 74/408/ЕИО на Съвета относно седалките, тяхното анкерно закрепване и облегалките за глава на моторните превозни средства.”

2. Членовете от Директива 74/408/ЕИО се изменят, както следва:

- (1) Член 1, в края гласи : „ . . с изключение на превозните средства, които се движат по релси и тракторите за горското и селското стопанство и всички самоходни машини.”;
 - (2) Член 2 гласи: „ . . на основания, свързани със здравината на седалките или тяхното анкерно закрепване или с предоставянето на типово одобрение на ЕИО или на национално типово одобрение за седалка, на основания, свързани с нейната здравина и възможност за защита на пътника, ако отговарят на изискванията, посочени в приложения II или III, както е приложимо, когато превозното средство спада към категория М и е снабдено с предпазни колани, и на изискванията, посочени в приложение IV, когато превозното средство спада към категория М₂ или М₃ и не е снабдено с предпазни колани или категория N. Категориите превозни средства са определени в приложение IIА към Директива 70/156/ЕИО.”;
 - (3) Член 3 гласи: „ . . на основания, свързани със здравината на седалките или тяхното анкерно закрепване или да забрани продажбата, въвеждането в експлоатация или използването на всяка седалка на основания, свързани с нейната здравина и възможност за защита на пътника, ако отговарят на изискванията на съответните приложения, в зависимост от категорията, към която спада превозното средство, посочена в член 2.
 - (4) В член 4 „приложение I, 2.2” се заменя с „приложение II, 2.2, приложение III, 2.3 или приложение III, 2.4, както е приложимо”;
 - (5) В член 5 „приложения от I до IV” се заменя с „приложенията”.
3. Приложенията към Директива 74/408/ЕИО се изменят в съответствие с приложението към настоящата директива.

Член 2

1. Считано от 1 януари 1997 г., никоя държава-членка не може на основания, свързани със седалките, анкерните закрепвания и облегалките за глава, да:
 - отказва да предоставя типово одобрение на ЕО или национално типово одобрение, по отношение на тип моторно превозно средство или тип седалка, или

- забранява регистрацията, продажбата или въвеждането в експлоатация на превозни средства или продажбата или въвеждането в експлоатация на седалки,

ако седалките, тяхното анкерно закрепване и облегалки за главата са в съответствие с изискванията на Директива 74/408/ЕИО, изменена с настоящата директива.

2. Считано от 1 октомври 1999 г. за превозните средства категория M_2 с максимална маса, непревишаваща 3 500 kg и за всички останали превозни средства, считано от 1 октомври 1997 г., държавите-членки:

- не издават типово одобрение на ЕО и
- могат да отказват да издават национално типово одобрение,

за тип превозно средство, по причини, свързани със седалките, тяхното анкерно закрепване и облегалките за глава, и за тип седалка, ако не са изпълнени изискванията на Директива 74/408/ЕИО, изменена от настоящата директива.

3. Считано от 1 октомври 2001 г. за превозните средства категория M_2 с максимална маса, непревишаваща 3 500 kg и за всички останали превозни средства от категории М и N_1 , от 1 октомври 1999 г., държавите-членки:

- считат, че сертификатите за съответствие, които придружават нови превозни средства в съответствие с изискванията на Директива 70/156/ЕИО, не са вече валидни за целите на член 7, параграф 1 от настоящата директива,
- могат да откажат регистрацията, продажбата или въвеждането в експлоатация на превозни средства, които не са придружени от сертификат за съответствие съгласно Директива 70/156/ЕИО, и
- могат да забраняват продажбата и въвеждането в експлоатация на нови седалки,

на основания, свързани с техните седалки, анкерни закрепвания и облегалки за главата, ако не са изпълнени изискванията на Директива 74/408/ЕИО, изменена с настоящата директива.

4. Считано от 1 октомври 1999 г. изискванията на Директива 74/408/ЕИО относно седалките като компоненти, изменена с настоящата директива, са приложими за целите на член 7, параграф 2 от Директива 70/156/ЕИО.

Член 3

В срок от две години от датата, спомената в член 4, Комисията преразглежда следните въпроси:

- равнозначността на статичното изпитване на седалката за целите на приложение III,
- изискванията за облегалките за глава за целите на приложение II,
- специфични изисквания за здравина на седалките за превозни средства категория M_2 ,

- изисквания за здравина на седалките, когато са подложени на комбинирано натоварване,
- приложимостта на предпазните колани към страничните седалки.

Въз основа на резултатите от това преразглеждане може да се предложат по-нататъшни изменения към директивата, в съответствие с процедурата, предвидена в член 13 от Директива 70/156/ЕИО.

Член 4

1. Държавите-членки въвеждат в сила законовите, подзаконови и административни разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива до 31 декември 1996 г. и незабавно уведомяват Комисията за това.

Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, те съдържат позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Редът и условията на това позоваване се определят от държавите-членки.

2. Държавите-членки съобщават на Комисията текстовете на основните разпоредби от националните си законодателства, които приемат в областта, регулирана с настоящата директива.

Член 5

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването и в *Официален вестник на Европейските общности*.

Член 6

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 17 юни 1996 година

За Комисията:

Martin BANGEMANN,

Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

Списък на следните приложения се вмъква между членовете от директивата и приложение I.

„СПИСЪК НА ПРИЛОЖЕНИЯТА

ПРИЛОЖЕНИЕ I	Административни разпоредби за типово одобрение на ЕИО. <i>Допълнение 1:</i> Информационен документ (за превозно средство) <i>Допълнение 2:</i> Сертификат за типово одобрение на ЕИО (за превозно средство) <i>Допълнение 3:</i> Информационен документ (за компонент) <i>Допълнение 4:</i> Сертификат за типово одобрение на ЕИО (за компонент) <i>Допълнение 5:</i> Образец на знак за типово одобрение на ЕИО
ПРИЛОЖЕНИЕ II	Приложно поле, определения и изисквания за превозните средства категория M_1. <i>Допълнение 1:</i> Изпитвания и инструкции за използване <i>Допълнение 2:</i> Процедура за изпитване за проверка на разсейването на енергия <i>Допълнение 3:</i> Метод за изпитване на анкерните закрепвания на седалката
ПРИЛОЖЕНИЕ III	Приложно поле, определения и изисквания за отделни превозните средства категории M_2 и M_3. <i>Допълнение 1:</i> Процедури за изпитване на седалки и/или анкерните закрепвания <i>Допълнение 2:</i> Процедура за изпитване на анкерните закрепвания в превозното средство <i>Допълнение 3:</i> Измервания, които следва да се извършат <i>Допълнение 4:</i> Определяне на критерии за приемливост <i>Допълнение 5:</i> Изисквания към статичното изпитване <i>Допълнение 6:</i> Изисквания за поглъщане на енергия
ПРИЛОЖЕНИЕ IV	Общи спецификации за превозните средства, които не са обхванати от приложения II и III.”

Добавя се следното ново приложение в текста:

„ПРИЛОЖЕНИЕ I

АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗПОРЕДБИ ЗА ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО

- 1. Заявление за типово одобрение на ЕИО на превозно средство**
 - 1.1. Заявлението за типово одобрение на ЕИО на превозно средство категория М или N по отношение на седалките, анкерното им закрепване и облегалките им за глава или на превозно средство категории M₂ и M₃ по отношение на анкерното закрепване, съгласно член 3, параграф 4 от Директива 70/156/ЕИО се подава от производителя на превозното средство.
 - 1.2. Образец на информационния документ фигурира в допълнение 1 на настоящото приложение.
 - 1.3. Трябва да се предоставят следните елементи на техническата служба, която отговаря за провеждане на изпитванията за типово одобрение:
 - 1.3.1. превозно средство, представително за типа превозно средство, което следва да бъде одобрено и ако е необходимо, съответна част от конструкцията на превозното средство;
 - 1.3.2. за превозни средства, предмет на приложения II или III, допълнителна серия от типа седалки, с които е оборудвано превозното средство, заедно с анкерното им закрепване;
 - 1.3.3. за превозните средства категория M₁, категория M₂ с максимална маса, ненадвишаваща 3 500 kg и категория N, със седалки, оборудвани или които могат да се оборудват с облегалки за глава, в допълнение към изискванията, посочени в параграфи 1.3.1 и 1.3.2:
 - 1.3.3.1. в случай на подвижни облегалки за глава: допълнителна серия от седалки с монтирани облегалки за главата от типа, с които е оборудвано превозното средство, заедно с анкерното им закрепване;
 - 1.3.3.2. в случай на отделни облегалки за глава: допълнителна серия от седалки от типа, с които е оборудвано превозното средство, заедно с анкерното им закрепване, допълнителна серия от съответните облегалки за глава и частта от конструкцията на превозното средство, към която се монтира облегалката за главата или цялата конструкция.
- 2. Заявление за типово одобрение на ЕИО за компонент от седалката**
 - 2.1. Заявлението за типово одобрение на ЕИО за компонент от тип седалка, съгласно член 3, параграф 4 от Директива 70/156/ЕИО се подава от производителя на седалката.
 - 2.2. Образец на информационния документ фигурира в допълнение 2 към настоящата директива.

2.3. Трябва да се предоставят следните елементи на Техническата служба, която отговаря за провеждане на изпитванията за типовото одобрение:

2.3.1. три образца на седалката от типа, който следва да бъде одобрен. Всяка седалка трябва да е ясно и незаличимо маркирана с търговското име на производителя или марката и наименованието на типа.

3. Издаване на типово одобрение на ЕИО

3.1. Ако са удовлетворени съответните изисквания, се издава типово одобрение на ЕИО съгласно член 4, параграф 3 и ако е приложимо, член 4, параграф 4 от Директива 70/156/ЕИО.

3.2. Образец на сертификат за типово одобрение на ЕИО фигурира в:

3.2.1. допълнение 3 за заявления, посочени в параграф 1;

3.2.2. допълнение 4 за заявления, посочени в параграф 2.

3.3. На всеки одобрен тип превозно средство или одобрен тип седалка се определя номер на одобрение, в съответствие с приложение VII към Директива 70/156/ЕИО. Същата държава-членка не определя един и същи номер на друг тип превозно средство или друг тип седалка.

4. Изменения на типа и изменения на одобренията

4.1. В случай на изменения на одобрения съгласно настоящата директива тип, се прилагат разпоредбите на член 5 от Директива 70/156/ЕИО.

5. Съответствие на производството

5.1. Като основно правило, мерките за осигуряване съответствие на производството се вземат в съответствие с разпоредбите, посочени в член 10 от Директива 70/156/ЕИО.

6. Маркировки

6.1. Всяка седалка, която е в съответствие с типа, одобрен съгласно настоящата директива като компонент, носи знак за типово одобрение на ЕИО.

6.2. Знакът се състои от:

6.2.1. правоъгълник, обграждащ малката буква „e”, последван от отличителната цифра или букви на държавата-членка, издала типовото одобрение на ЕИО за компонент:

1. за Германия,	12. за Австрия
2. за Франция,	13. за Люксембург,
3. за Италия,	17. за Финландия
4. за Нидерландия,	18. за Дания,
5. за Швеция	21. за Португалия.
6. за Белгия,	23. за Гърция
9. за Испания,	IRL за Ирландия,
11. за Обединено кралство,	

- 6.2.2. до правоъгълника „базов номер на одобрението”, фигуриращ в раздел 4 от системата за номериране на типово одобрение, съгласно приложение VII към Директива 70/156/ЕИО, предхождан от две цифри, показващи поредния номер, определен за последното значимо техническо изменение на Директива 74/408/ЕИО към датата на издаване на типово одобрение на ЕИО. В настоящата директива поредният номер е 00;
- 6.2.3. допълнителния символ „D”, намиращ се над правоъгълника, показва, че е(са) проведено(и) динамично(и) изпитване(ия) в съответствие с допълнение 1 от приложение III за одобрение на седалката.
- 6.3. Знакът за типово одобрение на ЕИО трябва да е положен върху седалката или седалките по незаличим и ясно четлив начин.
- 6.4. Пример за знак за типово одобрение на ЕИО е показан в приложение 5.

Допълнение I

Информационен документ № . . .
съгласно приложение I към Директива 70/156/ЕИО⁽¹⁾,
относно типово одобрение на ЕИО на превозно средство по отношение на
неговите седалки, анкерно закрепване и облегалки за глава,
Директива 74/408/ЕИО, последно изменена с Директива 96/37/ЕО

По целесъобразност, трябва да се предостави следната информация в три екземпляра и да бъде включен списък на съдържанието. Всички чертежи трябва да са достатъчно подробни и в подходящ мащаб, и да се предоставят във формат А4 или в папка с формат А4. Фотографските снимки, ако има такива, трябва да показват достатъчно подробности.

Ако системите, компонентите или обособени технически възли имат електронни устройства за управление, трябва да се предостави информация за експлоатационните им характеристики.

- 0. Общи положения
- 0.1. Марка (търговско наименование на производителя):
- 0.2. Тип и общо(и) търговско(и) описание(я):
- 0.3. Средство за идентификация на типа, ако е обозначено върху превозното средство⁽⁶⁾:
- 0.3.1. Местоположение на тази маркировка:
- 0.4. Категория на превозното средство⁽⁸⁾:
- 0.5. Име и адрес на производителя:
- 0.8. Адрес(и) на монтажния(те) завод(и):
- 1. **Общи характеристики на конструкцията на превозното средство**
- 1.1. Фотографски снимки и/или чертежи на представително превозно средство:
- 9. **Каросерия**
- 9.1. Тип на каросерията:
- 9.2. Използвани материали и начин на конструиране:
- 9.10. Вътрешни инсталации
- 9.10.3. Седалки
- 9.10.3.1. Брой:
- 9.10.3.2. Положение и подреждане:

¹Номерата на точките и бележките под линия, използвани в настоящия информационен документ отговарят на тези, които са изложени в приложение I към Директива 70/156/ЕИО. Точките, които не се отнасят за целите на настоящата директива, са пропуснати.

- 9.10.3.3. Маса:
- 9.10.3.4. Характеристики: За седалките, за които няма типово одобрение като компоненти, описание и чертежи на
 - 9.10.3.4.1. седалките и анкерното им закрепване:
 - 9.10.3.4.2. системата за регулиране:
 - 9.10.3.4.3. системите за изместване и заключване:
 - 9.10.3.4.4. анкерното закрепване на предпазните колани (ако е включено в конструкцията на седалката):
 - 9.10.3.4.5. частите от превозното средство, използвани като анкери:
- 9.10.3.5. Координати или чертеж на точката R (x)
 - 9.10.3.5.1. Място на водача:
 - 9.10.3.5.2. Всички останали места за сядане:
- 9.10.3.6. Проектен ъгъл на облегалката на седалката
 - 9.10.3.6.1. Място на водача:
 - 9.10.3.6.2. Всички останали места за сядане:
- 9.10.3.7. Диапазон на регулиране на седалката
 - 9.10.3.7.1. Място на водача:
 - 9.10.3.7.2. Всички останали места за сядане:
- 9.10.4. Облегалки за глава
 - 9.10.4.1. Тип(ове) на облегалките за глава: интегриран/подвижен/отделен⁽¹⁾
 - 9.10.4.2. Номер(а) на типово одобрение, ако има:
 - 9.10.4.3. За облегалки за глава, които все още не са одобрени
 - 9.10.4.3.1. Подробно описание на облегалката за глава, като посочва по-специално материала за пълнеж или използваните материали и, при необходимост, мястото и спецификация на скобите и частите за анкерното закрепване за типа или типовете седалки, за които се изисква одобрение:
 - 9.10.4.3.2. В случай на „отделна” облегалка за глава
 - 9.10.4.3.2.1. Подробно описание на зоната на конструкцията, където трябва да се монтира облегалката за глава:
 - 9.10.4.3.2.2. Оразмерени чертежи на характерните части от конструкцията и на облегалките за глава:

Дата, дело

В случай на заявления за седалките, тяхното анкерно закрепване и ако е приложимо, за техните облегалки за глава, трябва да се посочат всички изброени по-горе точки без точка 9.10.3.4.5.

В случай на заявления за анкерното закрепване на седалките на превозни средства категория M_2 или M_3 трябва да се посочат точки от 0 до 0.8, 1, 1.1, от 9 до 9.2, 9.10.3.4 и 9.10.3.4.5.

Допълнение 2

ОБРАЗЕЦ

(максимален формат А4 (210 x 297 mm))

СЕРТИФИКАТ ЗА ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО

Печат на административния орган

Съобщение относно:

- типово одобрение⁽¹⁾
- разширяване на типовото одобрение⁽¹⁾
- отказ за издаване на типово одобрение⁽¹⁾
- отнемане на типово одобрение⁽¹⁾

на тип превозно средство/компонент/обособен технически възел⁽¹⁾ във връзка с Директива 74/408/ЕИО, последно изменена с Директива 96/37/ЕО.

Номер на типовото одобрение:

Основание за разширяване:

Раздел I

- 0.1. Марка (търговско наименование на производителя):
- 0.2. Тип и общо(и) търговско(и) описание(я):
- 0.3. Средства за идентификация на типа, ако са обозначени върху превозното средство/компонент/обособен технически възел^{(1) (2)}:
- 0.3.1. Местоположение на тази маркировка:
- 0.4. Категория на превозното средство⁽³⁾:
- 0.5. Наименование и адрес на производителя:
- 0.7. При компоненти и обособени технически възли, местоположение и начин на полагане на знака на ЕО за одобрение:
- 0.8. Адрес(и) на монтажния(те) завод(и):

Раздел II

1 Неужното се зачерква.

2 Ако средството за идентифициране на типа съдържа букви, които нямат съществено значение за описанието на типа на превозното средство, компонента или обособен технически възел, които са предмет на настоящия сертификат за типово одобрение, тези букви се представят в документацията със символа “?” (напр. ABC?? 123??).

3 Съгласно определението в приложение II А към Директива 70/156/ЕИО.

1. Допълнителна информация (по целесъобразност) (виж добавката)
2. Техническа служба, отговорна за провеждане на изпитванията:
3. Дата на протокола от изпитването:
4. Номер на протокола от изпитването:
5. Забележки (ако има) (виж добавката)
6. Място:
7. Дата:
8. Подпис:
9. Прилага се индексът на представения пред одобряващия орган информационен пакет, който може да се получи при поискване.

Добавка към сертификат за типово одобрение на ЕИО № . . .

относно типовото одобрение на превозно средство във връзка с Директива 74/408/ЕИО, последно изменена с Директива 96/37/ЕО

1. Допълнителна информация
- 1.1. Марка и тип на седалките, обект на типово одобрение на ЕИО за компонент (ако има):
- 1.2. За всеки ред седалки: индивидуална/тип пейка, фиксирана/регулируема, с фиксирана облегалка/с регулируема облегалка, със сгъваема облегалка/с накланяща се облегалка ⁽¹⁾.
- 1.3. Положение и подреждане на седалките (седалки с типово одобрение на ЕИО и други седалки):
- 1.4. Седалки, които, при необходимост, имат анкерно закрепване за предпазен колан:
- 1.5. За всяка седалка: тип на облегалките за глава, ако има такива интегрирани/подвижни/отделни ⁽¹⁾.
- 1.6. Кратко описание на типа на превозното средство по отношение на анкерното закрепване на седалките и минимална стойност на разстоянието между анкерните закрепвания (в случай на одобрения, предоставени по отношение на анкерното закрепване на седалката на превозни средства категории M₂ и M₃):
5. Бележки:

(1) Ненужното се зачерква.

Допълнение 3

Информационен документ № . . .

**относно типово одобрение на ЕИО на седалки като компоненти,
Директива 74/408/ЕИО, последно изменена с Директива 96/37/ЕО**

По целесъобразност, трябва да се предостави следната информация в три екземпляра и да бъде включен списък на съдържанието. Всички чертежи трябва да са в подходящ мащаб и достатъчно подробни, и да се предоставят на формат А4 или в папка с формат А4. Фотографските снимки, ако има такива, трябва да показват достатъчно подробности.

Ако системите, компонентите или обособените технически възли имат електронни устройства за управление, трябва да се предостави информация за експлоатационните им характеристики.

0. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- 0.1. Марка (търговско наименование на производителя):
- 0.2. Тип и общо(и) търговско(и) описание(я):
- 0.5. Наименование и адрес на производителя:
- 0.7. При компоненти и обособени технически възли, място и начин на полагане на знака за типово одобрение на ЕИО:
- 0.8. Адрес(и) на монтажния(те) завод(и):

1. Описание на устройството

- 1.1. Характеристики: Описание и чертежи на:
 - 1.1.1. Седалката и нейната система за закрепване:
 - 1.1.2. Системата за регулиране:
 - 1.1.3. Системите за изместване и заключване:
 - 1.1.4. Анкерното закрепване на предпазния колан (ако е включено в конструкцията на седалката):
 - 1.1.5. Най-малко разстояние между точките на закрепване:
 - 1.1.6. Облегалката за глава, ако има:
- 1.2. Координати или чертеж на точката R (x):
- 1.3. Обхват на регулиране на седалката:

Дата, дело

Допълнение 4

ОБРАЗЕЦ

(максимален формат А4 (210 x 297 mm))

СЕРТИФИКАТ ЗА ТИПОВО ОДОБРЕНИЕ НА ЕИО

Печат на административния
орган

Съобщение относно:

- типово одобрение ⁽¹⁾
- разширяване обхвата на типово одобрение ⁽¹⁾
- отказ за издаване на типово одобрение ⁽¹⁾
- отнемане на типово одобрение ⁽¹⁾

на тип превозно средство/компонент/обособен технически възел ⁽¹⁾, във връзка с Директива 74/408/ЕИО, последно изменена с Директива 96/37/ЕО.

Номер на типовото одобрение:

Основание за разширяване:

Раздел I

- 0.1. Марка (търговско наименование на производителя):
- 0.2. Тип и общо(и) търговско(и) описание(я):
- 0.3. Средства за а идентификация на типа, ако е обозначено върху превозното средство/компонент/обособен технически възел ⁽¹⁾ ⁽²⁾:
- 0.3.1. Местоположение на тази маркировка:
- 0.4. Категория на превозното средство ⁽³⁾:
- 0.5. Наименование и адрес на производителя:
- 0.7. При компоненти и обособени технически възли, местоположение и начин на полагане на знака на ЕИО за одобрение:
- 0.8. Адрес(и) на монтажния(те) завод(и):

Раздел II

- 1. Допълнителна информация (когато е целесъобразно) (виж добавката)

¹Неужното се зачерква.

²Ако средството за идентифициране на типа съдържа букви, които нямат съществено значение за описанието на типа на превозното средство, компонента или обособен технически възел, които са предмет на настоящия сертификат за типово одобрение, тези букви се представят в документацията със символа “?” (напр. ABC?? 123??).

³Съгласно определението в приложение II А към Директива 70/156/ЕИО.

2. Техническа служба, отговорна за провеждане на изпитванията:
3. Дата на протокола от изпитване:
4. Номер на протокола от изпитване:
5. Забележки (ако има) (виж добавката)
6. Място:
7. Дата:
8. Подпис:
9. Прилага се индексът на представения пред одобряващия орган информационен пакет, който може да се получи при поискване.

Добавка към сертификата за типово одобрение на ЕИО № . . .

относно типовото одобрение на тип седалка като компонент във връзка с
Директива 74/408/ЕИО, последно изменена с Директива 96/37/ЕО

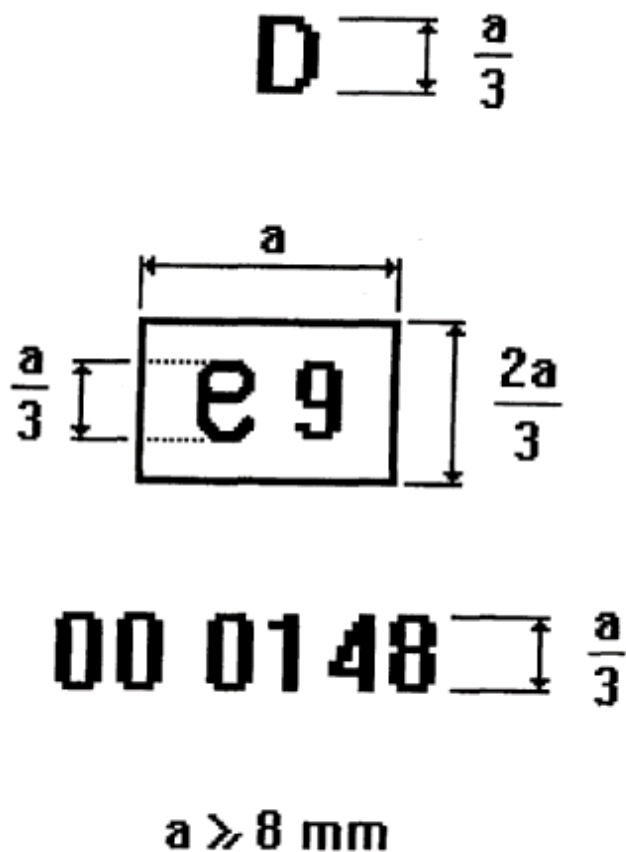
1. Допълнителна информация
- 1.1. Кратко описание на типа на седалката, частите ѝ за закрепване и системите ѝ за регулиране, изместване и заключване, включително минималното разстояние между точките за закрепване
- 1.3. Положение и подреждане на седалките:
- 1.4. Седалки, които, при необходимост, имат анкерно закрепване за предпазен колан:
- 1.5. Тип на облегалките за глава, ако има такива: интегрирани/подвижни/отделни⁽¹⁾
5. Забележки:
- 5.1. Изпитване за абсорбиране на енергия от задната страна на облегалката на седалката: да/не⁽¹⁾
- 5.1.2. Чертежи, показващи мястото на задната страна на облегалката на седалката, проверено за разсейване на енергия:
- 5.2. Одобрена седалка в съответствие с параграф 3.2.1 от приложение III (динамично изпитване): да/не⁽¹⁾
- 5.2.1. Изпитване 1: да/не⁽¹⁾
- 5.2.2. Изпитване 2: да/не⁽¹⁾
- 5.2.3. Описание на предпазните колани и анкерното им закрепване, използвани за целите на Изпитване 2:
- 5.2.4. Тип на допълнителната седалка, използвана при Изпитване 2 (ако е различен тип от одобрената седалка):

⁽¹⁾ Неужното се зачерква.

- 5.3. Одобрена седалка в съответствие с параграф 3.2.2 от приложение III (статично изпитване): да/не ⁽¹⁾
- 5.3.1. Изпитване съгласно допълнение 5: да/не ⁽¹⁾
- 5.3.2. Изпитване съгласно допълнение 6: да/не ⁽¹⁾

Допълнение 5

Образец на знак за типово одобрение на ЕИО

Седалката, върху която е поставен горепосочения знак за типово одобрение на ЕИО е устройство, което е одобрено в Испания (e9) под базисен номер на одобрение 0148 въз основа на настоящата директива (00). Използваните фигури са само примерни.

Добавя се ново приложение II, както следва

„ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРИЛОЖНО ПОЛЕ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ИЗСКВАНИЯ ЗА ПРЕВОЗНИТЕ СРЕДСТВА КАТЕГОРИЯ M₁

1. Приложно поле

- 1.0. Изискванията на настоящото приложение се прилагат за превозни средства категория M₁.
- 1.1. Изискванията на настоящото приложение не се прилагат за сгъваеми, странично-гледащи или седалки, обърнати обратно на посоката на движение или за всички монтирани на такива седалки облегалки за глава.
- 1.2. Облегалките за глава, одобрени в съответствие с изискванията на Директива 78/392/ЕИО, се считат, че съответстват на приложимите в настоящата директива изисквания.
- 1.3. Задните страни на седалките, намиращи се в Зона 1 или задните страни на облегалките за главата, които са в съответствие с изискванията на параграф 5.7 от приложение I към Директива 74/60/ЕИО (които се отнасят за вътрешните инсталации) се счита, че съответстват на съответните изисквания от настоящата директива.

2. Определения

По смисъла на настоящото приложение

- 2.1. „Одобрение на превозно средство” е одобрение на тип превозно средство по отношение на здравината на седалките и тяхното анкерно закрепване, проектирането на задната част на облегалката на седалката и характеристиките на облегалките за глава;
- 2.2. „Тип превозно средство” е моторно превозно средство, което не се различава съществено по отношение на:
 - 2.2.1. конструкцията, формата, размерите, материалите и масата на седалките въпреки, че те могат да се различават по тапицерия и цвят; разлики в масата, непревишаващи 5% от масата на одобрения тип, не се считат за значителни;
 - 2.2.2. типа и размерите на системите за настройка, изместване и заключване на облегалката на седалката, седалките и съставните им части;
 - 2.2.3. типа и размерите на анкерите на седалката;

- 2.2.4. размерите, рамката, материалите и подплънката на облегалките за глава въпреки, че могат да се различават по цвят и тапицерия;
- 2.2.5. типа и размерите на частите за закрепване на облегалката за глава и характеристиките на частта от превозното средство, към която се закрепва облегалката за глава, когато е отделна облегалка за глава;
- 2.3. „Седалка” е конструкция, която може или не може да бъде едно цяло с конструкцията на превозното средство, включително тапицерия и е предназначена за сядане на един възрастен човек. Терминът означава както отделна седалка, така и част от седалка тип пейка, предназначена за сядане на един човек;
- 2.4. „Седалка тип пейка” е конструкция, комплектована с тапицерия, предназначена за сядане на повече от един възрастен човек;
- 2.5. „Анкерно закрепване” е системата, с която монтираната седалка е закрепена към конструкцията на превозното средство, като се включват и използваните от конструкцията на превозното средство части;
- 2.6. „Система за регулиране” е устройство, което позволява да се регулира седалката или нейните части за седнало положение на пътника, адаптирано към морфологията му. Устройството може, в частност, да позволява:
- 2.6.1. надлъжна регулировка;
- 2.6.2. вертикална регулировка;
- 2.6.3. ъглова регулировка;
- 2.7. „Система за изместване” е устройство, чрез което седалката или част от нея може да се измести или завърти, без фиксирано междинно положение, за да се позволи по-лесен достъп към пространството зад съответните седалки;
- 2.8. „Система за заключване” е устройство, което осигурява седалката и нейните части да се задържат в положение за използване;
- 2.9. „Сгъваема седалка” е допълнителна седалка, предназначена за инцидентно използване и обикновено се сгъва;
- 2.10. „Напречна равнина” е вертикалната равнина, перпендикулярна на средната надлъжна равнина на превозното средство;
- 2.11. „Надлъжна равнина” е равнината, успоредна на средната надлъжна равнина на превозното средство;
- 2.12. „Облегалка за глава” е устройство, чиято функция е да ограничи изместването назад на главата на възрастен пътник спрямо тялото му, за да се намали опасността от увреждане на шийните прешлени в случай на произшествие;

- 2.12.1. „Интегрирана облегалка за глава” е облегалка за глава, образувана от горната част на облегалката на седалката. Облегалки за глави, които отговарят на определенията от параграфи 2.12.2 и 2.12.3 по-долу, но които могат само да се отделят от седалката или от конструкцията на превозното средство, като се използва инструмент или като се отстрани частично или напълно тапицерията на седалката, отговарят на това определение;
- 2.12.2. „Подвижна облегалка за глава” е облегалка за глава, състояща се от компонент, отделен от седалката, проектиран за монтиране и принудително задържане в конструкцията на облегалката на седалката;
- 2.12.3. „Отделна облегалка за глава” е облегалка за глава, състояща се от компонент от седалката, проектиран за монтиране и/или принудително задържане в конструкцията на превозното средство;
- 2.13. „Точката R” е еталонната точка на местата за сядане, както е определена в приложение III към Директива 77/649/ЕИО;
- 2.14. „Еталонна линия” е линията върху манекена, изобразена на фигура 1.

3. **Изисквания**

- 3.1. Облегалката за глава се монтира на всяка предна седалка във всяко превозно средство категория M₁. (Седалки с монтирани облегалки за глава, предназначени за оборудване на други седящи седалки и други категории превозни средства могат също да бъдат одобрявани съгласно настоящото приложение).
- 3.2. Общи изисквания, приложими за всички седалки
- 3.2.1. Всяка предвидена система за регулиране или изместване включва система за заключване, която действа автоматично. Системи за заключване за подлакътниците или други удобни устройства не са необходими, освен ако тяхното присъствие не причинява допълнителен риск от нараняване за пътниците в превозното средство в случай на сблъсък.
- 3.2.2. Управлението за отключване за устройството, споменато в параграф 2.7, се поставя от външната страна на седалката, близо до вратата. То трябва да е лесно достъпно дори за пътника на седалката непосредствено зад съответната седалка.
- 3.2.3. Задните части на седалките, намиращи се в зона 1, определена в параграф 8.1.1 на допълнение 1, се подлагат на изпитване за

разсейване на енергия, в съответствие с изискванията на допълнение 2⁽¹⁾.

3.2.3.1. Изискването се смята за изпълнено, ако при изпитванията, проведени по процедурата, определена в приложение 2, отрицателното ускорение на главата ненадвишава 80 g без прекъсване за повече от 3 ms. Освен това, не трябва да се появяват опасни ръбове по време или след изпитването.

3.2.3.2. Изискванията на параграф 3.2.3 не се прилагат за най-задните седалки или за седалките гръб към гръб.

3.2.4. Повърхнината на задната част на седалките не трябва да показва опасна грапавина или остри ръбове, които могат да увеличат риска от тежки наранявания на пътниците⁽¹⁾. Изискването се смята за изпълнено, ако повърхнината на задните части на седалките, изпитвани при условията, определени в допълнение 1, има радиуси на кривина не по-малко от:

- 2,5 mm в зона 1,
- 5,0 mm в зона 2,
- 3,2 mm в зона 3.

Тези зони са определени в параграф 8.1 на допълнение 1.

3.2.4.1. Настоящото изискване не се прилага за:

- частите от различните зони, показващи издатина, по-малка от 3,2 mm от околната повърхност, която показва тъпи ръбове, при условие че височината на издатината е не повече от половината ширина,
- най-задните седалки и седалките гръб към гръб
- задните части на седалките, намиращи се под хоризонталната равнина, минаваща през най-ниската точка R на всеки ред седалки. (Когато редовете от седалки имат различна височина, се започва от задния край и равнината се издига или смъква, като се образува вертикална стъпка, минаваща през точка R на реда седалки непосредствено отпред),
- такива части, като „мрежа от гъвкава тел”.

3.2.4.2. В зона 2, определена в параграф 8.1.2 на допълнение 1, повърхнините могат да имат радиуси по-малки от 5 mm, но не по-малки от 2,5 mm при условие, че са минали изпитването за разсейване на енергията, описано в допълнение 2. Освен това,

¹Превозни средства категория M₁ се счита, че са в съответствие с разпоредбите на параграфи 3.2.3 и 3.2.4 от настоящото приложение, при условие че те са в съответствие с разпоредбите на Директива 74/60/ЕИО.

тези повърхнини трябва да са подпълнени с мека материя, за да предотвратяват директния контакт на главата с конструкцията на рамката на седалката.

- 3.2.4.3. Ако гореспоменатите зони съдържат части, покрити с материал по-мек от 50 единици по Шор, горните изисквания с изключение на тези, които се отнасят за изпитването за разсейване на енергията, в съответствие с изискванията на допълнение 2, се прилагат само за твърдите части.
- 3.2.5. Не трябва да се появи повреда в рамката на седалката или в анкерното ѝ закрепване, в системите за регулиране и изместване или техните заключващи устройства по време или след изпитването, предписано в параграфи 2 и 3 на допълнение 1. Могат да се приемат остатъчни деформации, включително скъсвания при условие, че те не увеличават риска от нараняване в случай на сблъсък и предписаните натоварвания са били понесени.
- 3.2.6. Не се допуска изпускане на заключващите системи по време на изпитванията, описани в параграф 3 на допълнение 1.
- 3.2.7. След изпитванията системите за изместване, предназначени за разрешаване или улесняване на достъпа на пътниците, трябва да са изправни, трябва също да имат възможност да се отключат поне веднъж, и трябва да позволяват изместването на седалката или на част от нея, за която са предназначени.
- 3.2.8. Всички други системи за изместване, а също и системите за регулиране и техните системи за заключване не се изисква да са изправни.
- 3.2.9. При седалки, снабдени с облегалки за глава, здравината на облегалката и заключващите ѝ устройства се счита, че отговарят на изискванията, изложени в параграф 2, когато след изпитването, в съответствие в параграф 4.3.6, не са настъпили счупвания на седалката или облегалката на седалката; в противен случай трябва да се покаже, че седалката може да отговаря на изискванията изложени в параграф 2.
- 3.2.10. В случай на седалки (тип пейки) с повече места за сядане отколкото облегалки за глава се провежда изпитването, описано в параграф 2.
- 3.3. Специални изисквания за седалки с монтирани или на които могат да се монтират облегалки за глава.
- 3.3.1. Наличието на облегалка за глава не трябва да е допълнителна причина за опасност за пътниците в превозното средство. По-специално, не трябва в което и да е положение на използване да има някаква опасна грапавост или остър ръб, който може да увеличи риска от сериозни наранявания на пътниците.
- 3.3.2. Частите от предната и задната страна на облегалката за глава, намиращи се в зона 1, както е определено в параграф 8.1.1.3 на допълнение 1, минават изпитване за поглъщане на енергия.

- 3.3.2.1. Изискванията се смятат за изпълнени, ако по време на изпитванията, провеждани, съгласно процедурата, определена в допълнение 2, отрицателното ускорение на главата на манекена не надвишава 80 g без прекъсване за по-дълго време от 3 ms. Освен това, по време или след изпитването не трябва да има или да остава никакъв остър ръб.
- 3.3.3. Частите от предната и задната страна на облегалката за глава, намиращи се в зона 2, както е определено в параграф 8.1.2 на допълнение 1, са така подпълнени, че да предотвратяват всякакъв директен контакт с компонентите от конструкцията и да отговарят на изискванията на параграф 3.2.4, отнасящи се до задните страни на облегалките, намиращи се в зона 2.
- 3.3.4. Изискванията на параграфи 3.3.2 и 3.3.3 не се прилагат за части от задните страни на облегалките за глава, които са проектирани за монтиране на седалки, зад които няма други седалки.
- 3.3.5. Облегалката за глава се закрепва към седалката или конструкцията на превозното средство по такъв начин, че в резултат от натиска, упражнен от главата на манекена по време на изпитването да не се показват никакви твърди и опасни части от подплънката на облегалката за глава или от закрепващата я част към облегалката на седалката.
- 3.3.6. За седалка с монтирана облегалка за глава, разпоредбите на параграф 3.2.3 могат, при съгласие на техническата служба, да се смятат за спазени, ако седалката, оборудвана с облегалката за глава, отговаря на изискванията на параграф 3.3.2.
- 3.4. Височина на облегалките за глава
- 3.4.1. Височината на облегалките за глава се измерва, както е описано в параграф 5 на допълнение 1.
- 3.4.2. За облегалките за глава, чиято височина не може да се регулира, височината им не може да е по-малка от 800 mm ⁽¹⁾ за предни седалки и 750 mm ⁽²⁾ за другите места за сядане.
- 3.4.3. За облегалките за глава, чиято височина се регулира:
- 3.4.3.1. височината не може да е по-малка от 800 mm ⁽¹⁾ за предни седалки и по-малка от 750 mm ⁽²⁾ за другите седалки; тази стойност се получава между най-високото и най-ниското възможно положение от регулировката по височина;
- 3.4.3.2. нито едно положение на използване не може да бъде с височина по-малка от 750 mm ⁽²⁾;
- 3.4.3.3. при седалки, различни от предните, облегалките за глава могат да са такива, че да могат да се поставят в положение, при което

¹До 1.10.1999 г. за новите типове превозни средства и до 1.10.2001 г. за всички превозни средства се прилага стойността 750 mm.

²До 1.10.1999 г. за новите типове превозни средства и до 1.10.2001 г. за всички превозни средства се прилага стойността 750 mm.

височината е по-малка от 750 mm⁽¹⁾, при условие че пътникът може ясно да установи, че това положение не е предназначено за използване, като облегалка за глава;

- 3.4.3.4. при предни седалки, облегалките за глава могат да са такива, че да могат автоматично да се изместват, когато седалката не е заета до положение, при което височината е по-малка от 750 mm⁽¹⁾, при условие, че те автоматично се връщат до положението им на използване, когато седалката е заета.
- 3.4.4. Размерите, споменати в параграф 3.4.2 и 3.4.3.1, по-горе могат да се намалят до ниво, съответстващо на просвета между облегалката за глава и вътрешната повърхнина на тавана, прозорците или някоя част от конструкцията на превозното средство; въпреки това, просветът не може да превишава 25 mm. В случай на седалки с монтирани системи за изместване и/или регулиране, последното предписание се прилага за всички възможни положения на седалката. Освен това, като изключение от параграф 3.4.3.2, не може да има каквото и да е положение на използване, където височината е по-малка от 700 mm.
- 3.4.5. Чрез дерогация от изискванията за височина, споменати в параграфи 3.4.2, 3.4.3.1, и 3.4.3.2, височината на всички облегалки за глава, които са проектирани за централните задни седалки или места за сядане е не по-малка от 700 mm.
- 3.5. По отношение на седалка, на която може да бъде монтирана облегалка за глава, се проверява спазването на разпоредбите на параграфи 3.2.3 и 3.3.2.
- 3.5.1. Височината на частта от устройството, върху което главата се обляга, измерена, както е описано в параграф 5 от допълнение 1, в случай на облегалка за глава с регулируема височина, не може да е по-малка от 100 mm.
- 3.6. Разстоянието между облегалката за глава и облегалката на седалката не може да е по-голямо от 60 mm, в случай на устройство, което не е регулируемо на височина. Ако облегалката за глава е регулируема на височина, в най-ниското си положение разстоянието между нея и горната част на облегалката на седалката не може да е по-голямо от 25 mm. В случай на регулируеми по височина седалки или седалки тип пейка, снабдени с облегалки за глава, настоящото изискване се проверява за всички положения на седалката или седалката тип пейка.
- 3.7. В случай на интегрирани облегалки за глава с облегалката на седалката, се разглежда зоната:
- над равнината, която е перпендикулярна на еталонната линия на разстояние 540 mm от точка R;

⁽¹⁾До 1.10.1999 г. за нови видове превозни средства и 1.10.2001 г. за всички превозни средства, се прилага стойността 700 mm.

- между двете надлъжни равнини, минаващи на 85 mm от двете страни на еталонната линия. В тази зона се допускат един или повече процеци, които независимо от формата си, могат да покажат разстояние „а”, по-голямо от 60 mm, когато са измерени, както е описано в параграф 7 на допълнение 1, при условие, че след допълнителното изпитване по параграф 4.3.3.2 на допълнение 1, изискванията на параграф 3.10 са все още спазени.
- 3.8. В случай на облегалки за глава с регулируема височина, един или повече процеци, които независимо от формата си могат да покажат разстояние „а”, по-голямо от 60 mm, когато са измерени, както е описано в параграф 7 на допълнение 1, се допускат върху частта от устройството, служещо като облегалка за глава, при условие че след допълнителното изпитване по параграф 4.3.3.2 на допълнение 1 изискванията на параграф 3.10 са все още спазени.
- 3.9. Широчината на облегалката за глава е такава, че да осигурява удобна опора на главата на нормално седнал човек. Като се определя в съответствие с процедурата, описана в параграф 6 на допълнение 1, облегалката за глава трябва да покрива площ, разпростираща се на не по-малко от 85 mm към всеки край от средната вертикална равнина на седалката, за която е предназначена облегалката за глава.
- 3.10. Облегалката за глава и нейното анкерно закрепване са такива, че максималното изместване назад X на главата, разрешено от облегалката за глава и измерено в съответствие със статичната процедура, постановена в параграф 4.3 на допълнение 1, е по-малко от 102 mm.
- 3.11. Облегалката за глава и нейното анкерно закрепване следва да са достатъчно здрави, така че да понасят, без да се счупят, натоварването, определено в параграф 4.3.6 от допълнение 1. При облегалките за глава, които са интегрирани с облегалката на седалката, изискванията на този параграф се прилагат за частите от конструкцията на облегалката на седалката, намиращи се над равнина, перпендикулярна на еталонната линия на 540 mm от точка R.
- 3.12. Ако облегалката за глава е регулируема, то тя трябва да може да се повдига над максималната работна височина, освен при умишлено действие на човек, което е различно от всяко действие, необходимо за регулирането ѝ.
- 3.13. Здравината на облегалката и заключващите ѝ устройства се считат, че отговарят на изискванията, изложени в параграф 2 на допълнение 1, когато след изпитването в съответствие с параграф 4.3.6 на допълнение 1, няма счупване на седалката или нейната облегалка; в противен случай трябва да се докаже, че седалката може да отговаря на изискванията на изпитването, изложени в параграф 2 на допълнение 1.

Допълнение 1

Изпитвания и инструкции за използване

1. **Общи спецификации, приложими към всички изпитвания**
 - 1.1. Облегалката на седалката, ако е регулируема, се заключва в положение, съответстващо на заден наклон, колкото е възможно по-близо до 25^0 от вертикала на еталонната линия на торса на манекена, показана на фигура 1, освен ако не е посочено друго от производителя.
 - 1.2. Когато седалката, нейният заключващ механизъм и монтаж са идентични или симетрични по отношение на друга седалка на превозното средство, техническата служба може да изпитва само една седалка.
 - 1.3. В случай на седалки с регулируеми облегалки за глава, изпитванията се извършват с облегалка за глава, поставена в най-неблагоприятно положение (обикновено в най-високо положение), която допуска системата ѝ за регулиране.
2. **Изпитване на здравина на облегалката на седалката и системите ѝ за регулиране**
 - 2.1. Сила, пораждаща момент от 530 Nm по отношение на точка R, се прилага надлъжно и назад към горната част на рамката на облегалката на седалката, посредством компонент, симулиращ гърба на манекена. В случай на седалка тип пейка, където част или цялата носещата рамка (включително тази от облегалките за глава) е обща за повече от едно седящо място, изпитването се провежда едновременно за всички седящи места.
3. **Изпитване на здравина на анкерното закрепване на седалката и системите за регулиране, заключване и изместване**
 - 3.1. Прилага се надлъжно хоризонтално отрицателно ускорение по-малко от 20 g за 30 ms по посока напред към целия корпус или към негова представителна част от превозното средство, в съответствие с изискванията от параграф 1 от допълнение 3.
 - 3.2. Надлъжното отрицателно ускорение в съответствие с изискванията от параграф 3.1 се прилагат по посока към задния край.
 - 3.3. Изискванията на параграфи 3.1 и 3.2 се проверяват за всички положения на седалката. В случай на седалки, снабдени с регулируеми облегалки за глава, изпитването се провежда с

облегалки за глава, поставени в най-неблагоприятно положение (обикновено в най-високо положение), което позволява системата ѝ за регулиране. По време на изпитването седалката е така позиционирана, че никакъв външен фактор да не пречи на освобождаването на системите за заключване.

Тези условия се считат за изпълнени, ако седалката се изпитва след като е била регулирана в следните положения:

- надлъжното регулиране е фиксирано на 1 степен или 10 mm назад от най-предното положение за нормално шофиране или положение за ползване, както е посочено от производителя (за седалки с независимо вертикално регулиране, възглавницата е поставена в най-високо положение);
- надлъжното регулиране е фиксирано на 1 степен или 10 mm напред от най-задното положение за нормално шофиране или положение за ползване, както е посочено от производителя (за седалки с независимо вертикално регулиране, възглавницата се поставя в най-ниско положение) и където е целесъобразно в съответствие с изискванията на параграф 3.4.

3.4. В случаите, когато устройството на системите за заключване е такова, че в седнало положение, различно от определеното в параграф 3.3, разпределението на силите върху заключващите механизми и анкерните закрепвания на седалката е по-неблагоприятно от тези при някоя от конфигурациите, определени в параграф 3.3, изпитванията се провеждат за по-неблагоприятно положение за сядане.

3.5. Условията за изпитване на параграф 3.1 се считат за изпълнени, ако по искане на производителя те са заменени с изпитване за сблъсък на движещото се превозно средство в твърда бариера, както е посочено в параграф 2 на допълнение 3 от настоящото приложение. В този случай седалката се регулира за най-неблагоприятните условия на разпределение на натоварването в системата на анкерното закрепване, както е посочено в параграфи 1.1, 3.3 и 3.4.

4. **Изпитване на експлоатационните характеристики на облегалката за глава**

4.1. Ако облегалката за глава е регулируема, се поставя в най-неблагоприятно положение (обикновено в най-високо положение), което допуска нейната система за регулиране.

4.2. В случай на седалка тип пейка, където част или цялата носеща рамка (включително тази на облегалките за глава) са общи за повече от едно седящо място, изпитването се провежда едновременно за всички седящи места.

4.3. Изпитване

- 4.3.1. Всички линии, включително проекциите на еталонната линия, се начертават в средната вертикална равнина на съответната седалката или седящото място (виж фигура 2).
- 4.3.2. Изместената еталонна линия е определена, като се прилага върху частта, симулираща гърба на манекена, посочен във фигура 2, първоначална сила, пораждаща момент по посока назад от 373 Nm, в близост до точка R.
- 4.3.3. Посредством сфера, имитираща глава, с диаметър 165 mm се прилага първоначална сила, която поражда момент от 373 Nm в близост до точка R, под прави ъгли към изместената еталонна линия на разстояние 65 mm под най-високата част на облегалката за глава, като еталонната линия се запазва в нейното изместено положение, както е определено според изискванията от параграф 4.3.2.
- 4.3.3.1. Ако наличието на процепи пречи на прилагането на силата, предписана в параграф 4.3.3., на 65 mm от върха на облегалката за глава, разстоянието може да се намали така, че оста на силата да минава през централната линия на рамковия елемент, най-близо до процепа.
- 4.3.3.2. В случая, описан в параграфи 3.7 и 3.8 от приложение II, изпитването се повтаря, като се прилага за всеки процеп, използвайки сфера с диаметър 165 mm, сила:
- преминаваща през центъра на тежестта на най-малката от частите на процепа, покрай напречните равнини, успоредно на еталонната линия,
 - и
 - възпроизвеждаща момент от 373 Nm в близост до точката R
- 4.3.4. Определя се тангентата Y на сферата, паралелна на изместената еталонна линия.
- 4.3.5. Измерва се разстоянието X, предвидено в параграф 3.10 от приложение II, между тангентата Y и изместената еталонна линия.
- 4.3.6. За да се провери ефективността на облегалката за глава, първоначалното натоварване, определено в параграфи 4.3.3 и 4.3.3.2 се увеличава до 890 N, освен ако счупването на седалката или облегалката на седалката не е настъпило до този момент.

5. Определяне височината на облегалката за глава

- 5.1. Всички линии, включително проекциите на еталонната линия се начертават в средната вертикална равнина на седалката или

сediaщото място, също и тези от пресичането на такава равнина със седалката, определяща контурите на облегалката за глава и на облегалката на седалката (виж фигура 1а).

5.2. Манекенът, описан в приложение III към Директива 77/649/ЕИО, се поставя в нормално положение на седалката.

5.3. Проекцията на еталонната линия на манекена се начертава, за съответната седалка, в равнината, определена в параграф 4.3.1.

Тангентата S към върха на облегалката за глава се начертава перпендикулярно на еталонната линия.

5.4. Разстоянието „h” от точка R до тангентата S е височината, която се взема под внимание при изпълнението на изискванията на параграф 3.4 от приложение II.

6. **Определяне широчината на облегалката за глава (виж фигура 1б)**

6.1. Равнината S_1 , перпендикулярна на еталонната линия и разположена на 65 mm надолу от тангентата S, определена в параграф 5.3, определя участък в облегалката за глава, ограден от контура C.

6.2. Широчината на облегалката за глава, която следва да се вземе под внимание, при изпълнението на изискванията на параграф 3.9 от приложение II, е разстоянието „L”, измерено в равнина S_1 между вертикалните надлъжни равнини p и p'.

6.3. Ако е необходимо, широчината на облегалката за глава се определя също в равнината, перпендикулярна на еталонната линия на 635 mm над точка R на седалката и това разстояние се измерва по еталонната линия.

7. **Определяне на разстоянието „a” на процепите на облегалката за глава (виж фигура 3)**

7.1. Разстоянието „a” се определя за всеки процеп по отношение на предната част на облегалката за глава, посредством сфера с диаметър 165 mm.

7.2. Сферата се поставя в контакт с процепа в точка от площта на процепа, която позволява максимално навлизане на сферата, като се има предвид, че не се прилага никакво натоварване.

7.3. Разстоянието между двете точки от контакта на процепа със сферата ще представлява разстоянието „a”, което следва да се отчита при оценяването на разпоредбите на параграфи 3.7 и 3.8 от приложение II.

8. **Изпитвания за проверка на разсейването на енергия на облегалката на седалката и облегалката за глава**

- 8.1. Повърхностите на задните страни на седалките за проверка, са тези, разположени в зоните, определени по-долу, които могат да влезнат в контакт със сфера с диаметър 165 mm, когато седалката е монтирана на превозното средство.
- 8.1.1. Зона 1
- 8.1.1.1. При отделни седалки без облегалки за глава, тази зона включва задната част на облегалката на седалката между надлъжните, вертикални равнини, намиращи се на 100 mm от двете страни на средната надлъжна равнина на всяко странично седящо място, определено от производителя и над равнината, перпендикулярна на еталонната линия на 100 mm под върха на облегалката на седалката.
- 8.1.1.2. При седалки тип пейка без облегалки за глава, тази зона се намира между вертикалните надлъжни равнини, разположени на 100 mm на една от двете страни на средната надлъжна равнина на всяко странично седящо място, определено от производителя и над равнината, перпендикулярна на еталонната линия на 100 mm под върха на облегалката на седалката.
- 8.1.1.3. При седалки или седалки тип пейка с облегалки за глава, тази зона се намира между вертикалните надлъжни равнини и от двете страни на по 70 mm от средната надлъжна равнина на седалката или съответното седящо място и намиращата се по-нагоре равнина, перпендикулярна на еталонната линия на 635 mm от точката R. За изпитването, облегалката за глава, ако е регулируема, се позиционира в най-неблагоприятно положение (обикновено в най-високото положение), което позволява системата ѝ за регулиране.
- 8.1.2. Зона 2
- 8.1.2.1. При седалки или седалки тип пейка без облегалки за глава и седалки или седалки тип пейка с подвижни или отделни облегалки за глава, зона 2 се намира над равнина, перпендикулярна на еталонната линия, различна от частите на зона 1, на 100 mm от върха на облегалката на седалката.
- 8.1.2.2. При седалки или седалки тип пейка с интегрирани облегалки за глава, зона 2 се намира над равнина, перпендикулярна на еталонната линия на разстояние 440 mm от точка R на седалката или на съответното седящо място, различна от частите на зона 1.
- 8.1.3. Зона 3
- 8.1.3.1. Зона 3 се определя, като частта от задната страна на седалката или седалките тип пейка, разположени над хоризонталните равнини, определени в третото тире на параграф 3.2.4.1 от настоящото приложение, като се изключват частите, намиращи се в зона 1 и зона 2.

9. Еквивалентни методи за изпитване

Ако методът на изпитване е различен от посочения в параграфи 2, 3, 4 по-горе и е използвано допълнение 2, равностойността се доказва.

ИНСТРУКЦИИ ЗА ПОЛЗВАНЕ

За седалки, снабдени с регулируеми облегалки за глава, производителите осигуряват инструкции за ползване, регулиране, заключване и при необходимост, отстраняване на облегалките за глава.

Допълнение 2

Процедура за изпитване за проверка на разсейването на енергия

1. Уредба, изпитвателна апаратура, записващи инструменти и процедура
 - 1.1. Подготовка
 - 1.1.1. Седалката, както е монтирана в превозното средство, се закрепва здраво към изпитващия стенд със закрепващите части, осигурени от производителя, така че да остане неподвижна под въздействие на удар.
 - 1.1.2. Облегалката на седалката, ако е регулируема, се заключва в положение, посочено в параграф 1.1 от допълнение 1.
 - 1.1.3. Ако седалката е снабдена с облегалка за глава, облегалката за глава се монтира на облегалката на седалката, както е в превозното средство. Когато облегалката за глава е отделна, тя се закрепя към частта от конструкцията на превозното средство, към която е обикновено закрепена.
 - 1.1.4. Ако облегалката за глава е регулируема, тя се поставя в най-неблагоприятното положение, което позволява устройството за регулиране.
 - 1.2. Изпитвателна апаратура
 - 1.2.1. Апаратурата се състои от махало, чиято ос на въртене се придържа от съчмени лагери и чиято намалена маса⁽¹⁾ в центъра на удар е 6,8 kg. По-ниският край на махалото представлява твърда сфера, имитираща глава, с диаметър 165 mm, чиито център съвпада с центъра на удар на махалото.
 - 1.2.2. Сферата, имитираща глава, е снабдена с два акселерометъра и скоростомер, като всички могат да измерят стойностите в посока на удара.
 - 1.3. Записващи инструменти

Използваните записващи инструменти са такива, че измерванията да могат да се направят със следните степени на точност:

 - 1.3.1. Ускорение

точност: $\pm 5\%$ от действителната стойност

клас на честота на канала за данни: клас 600, съответстващ на ISO стандарт 6487 (1987);

напречна чувствителност: $\leq 5\%$ от най-ниската точка на скалата.

¹ Връзката между намалената маса " m_1 " на махалото и сумарната маса " m " на махалото на разстояние " a " между центъра на удар и оста на въртене, и на разстояние " l "; между центъра на гравитация и оста на въртене се определя с формулата: $m_1 = m \cdot l / a$.

1.3.2. Скорост

точност: $\pm 2,5$ % от действителната стойност;

чувствителност: 0,5 km/h

1.3.3. Записване на времето

Апаратурата трябва да позволява да се запише действието, през цялото времетраене и отчитането да се прави в рамките на една хилядна от секундата;

началото на удара в момента на първия контакт между сферата, имитираща глава и изпитваната точка, се открива върху записите, използвани за анализиране на изпитването.

1.4. Процедура за изпитване

1.4.1. Изпитвания на облегалката на седалката

При седалката, монтирана, както е посочено в параграф 1.1 от настоящото допълнение, посоката на удара отзад напред, се разполага в надлъжна равнина под ъгъл 45° спрямо вертикала.

Точките на удар се подбират от изпитвателната лабораторията в зона 1, както е определено в параграф 8.1.2 от допълнение 1, или ако е необходимо в зона 2, както е определено в параграф 8.1.2 от допълнение 1, на повърхности с радиуси на кривина по-малки от 5 mm.

1.4.2. Изпитвания на облегалката за глава

Облегалката за глава се монтира и регулира, както е показано в параграф 1.1. от настоящото допълнение. Ударите се нанасят в точки, избрани от изпитвателната лаборатория в зона 1, както е определено в параграф 8.1.1. от допълнение 1 и евентуално в зона 2, както е определено в параграф 8.1.2 от допълнение 1, на повърхности с радиуси на кривина по-малка от 5 mm.

1.4.2.1. За задната страна, посоката на удара отзад-напред е в надлъжна равнина под ъгъл 45° спрямо вертикала.

1.4.2.2. За предната страна, посоката на удара отпред-назад е хоризонтално в надлъжната равнината.

1.4.2.3. Предните и задни зони са съответно оградени от хоризонтална равнина допирателна към горния край на облегалката за глава, както е определено в параграф 5 от допълнение 1.

1.4.3. Сферата, имитираща глава, се сблъсква с изпитваната точка със скорост 24,1 км/ч; тази скорост се получава или от обикновената двигателна енергия или от използването на допълнително тласкащо устройство.

2. Резултати

Взема се спирачното закъснение, като средна стойност от отчитанията на двата децелометъра.

3. **Еквивалентни процедури**

(виж параграф 9 от допълнение I към настоящото приложение).

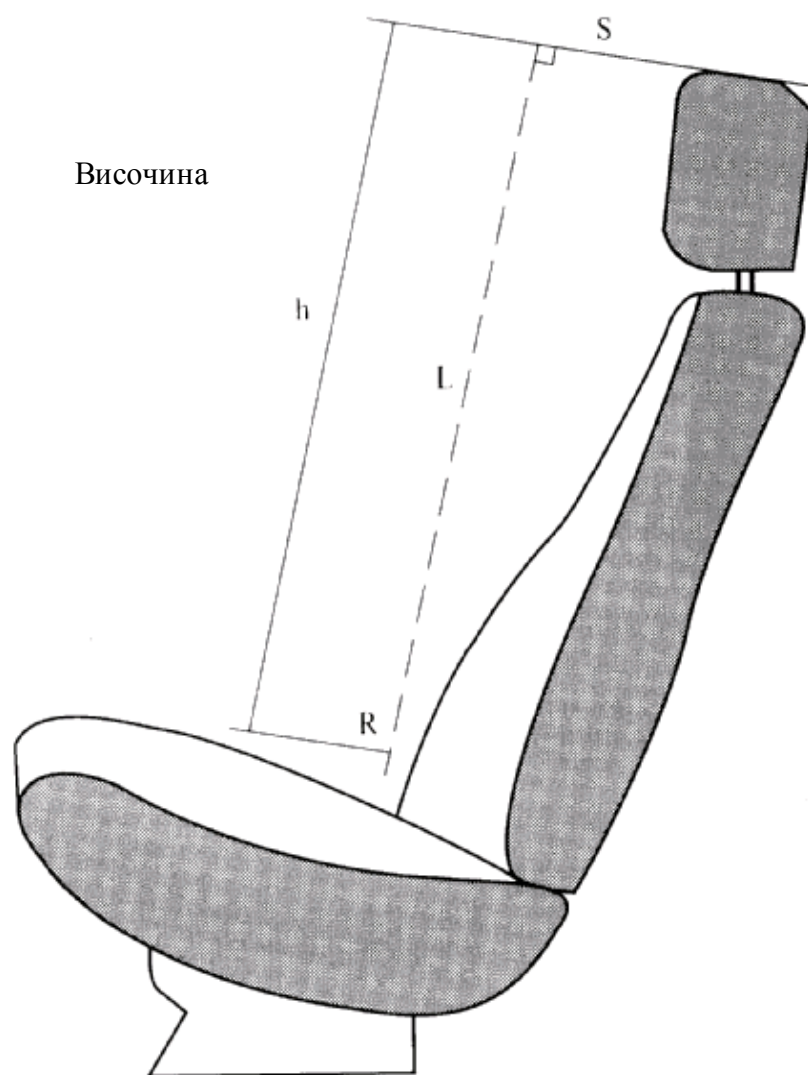
Допълнение 3

Метод за изпитване на здравината на анкерните закрепвания на седалката и нейните системи за регулиране, заключване и изместване

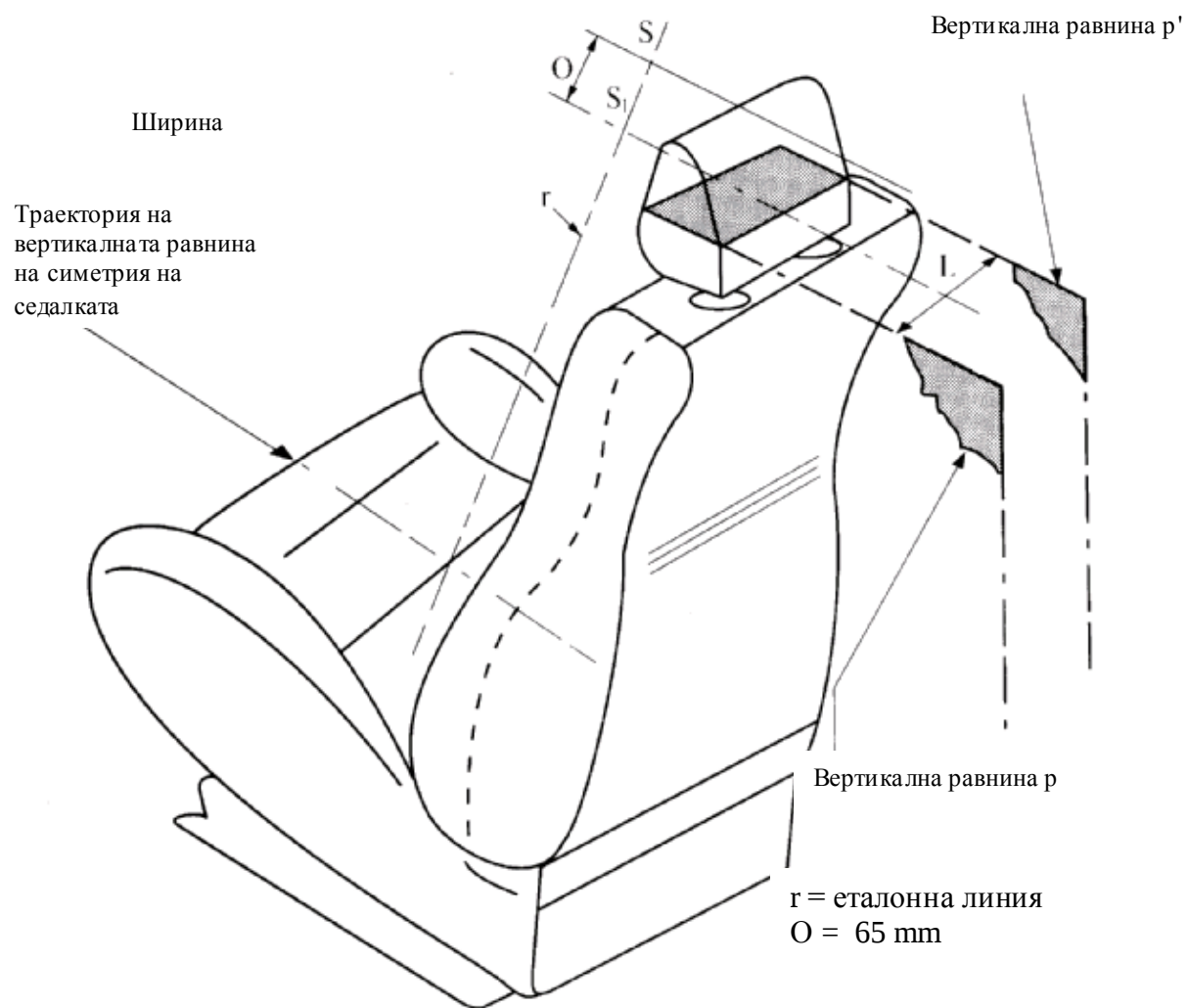
- 1. Изпитване на инерционно съпротивление**
 - 1.1. Седалките за изпитване се монтират на шасито на превозното средство, за което са проектирани. Това шаси на превозното средство е здраво анкерно закрепено на количка за изпитване, както е предписано в следващите параграфи.
 - 1.2. Методът, използван за анкерното закрепване на шасито на превозното средство към количката за изпитване, не трябва да има за резултат подсилването на анкерните закрепвания на седалката.
 - 1.3. Седалките и техните части се регулират и заключват, както е предписано в параграф 1.1 и в една от позициите, описани в параграфи 3.3 или 3.4, или допълнение I от настоящото приложение.
 - 1.4. Ако група седалки нямат съществени различия по смисъла на параграф 2.2 от настоящото приложение, изпитванията, предписани в параграфи 3.1 и 3.2 от допълнение 1 могат да се извършват с една седалка, регулирана в нейното най-предно положение, а другата седалка се регулира в най-задно положение.
 - 1.5. Отрицателното ускорение на количката е измерено с клас на точност на каналите за данни от клас на честота (КЧК) 60, съответстващи на характеристиките на Международен стандарт ISO 6487 (1980).
- 2. Изпитване на сблъсък на комплектно превозно средство в твърда бариера**
 - 2.1. Бариерата се състои от стоманобетонен блок с ширина не по-малка от 3 м, височина не по-малка от 1,5 м и дебелина не по-малка от 0,6 м. Предната част е перпендикулярна на крайната част на стартовата писта и е покрита с шперплатови дъски с дебелина 19 ± 1 mm. Най-малко 90 тона пръст се набива зад стоманобетонния блок. Бариерата, от стоманобетон и пръст може да се замени с препятствия имащи същата предна повърхност, при условие, че дават еквивалентни резултати.
 - 2.2. В момента на удара превозното средство е на празен ход. То достига препятствието, като следва траектория перпендикулярна на стената на сблъсъка; максималното странично отклонение, допуснато между средната вертикална линия отпред на превозното средство и средната вертикална линия на ударната стена е ± 30 cm; в момента на удара превозното средство не е подложено на действието на някакъв допълнителен кормилен или двигателен механизъм. Скоростта на удара е между 48,3 км/ч и 53,1 км/ч.

- 2.3. Системата за подаване на гориво се пълни с вода до маса, равна на 90% от пълния резервоар, както е посочено от производителя.
- 2.3.1. Всички други системи (спирачни, охлаждащи и други) могат да са празни; в този случай масата на течността се компенсира.

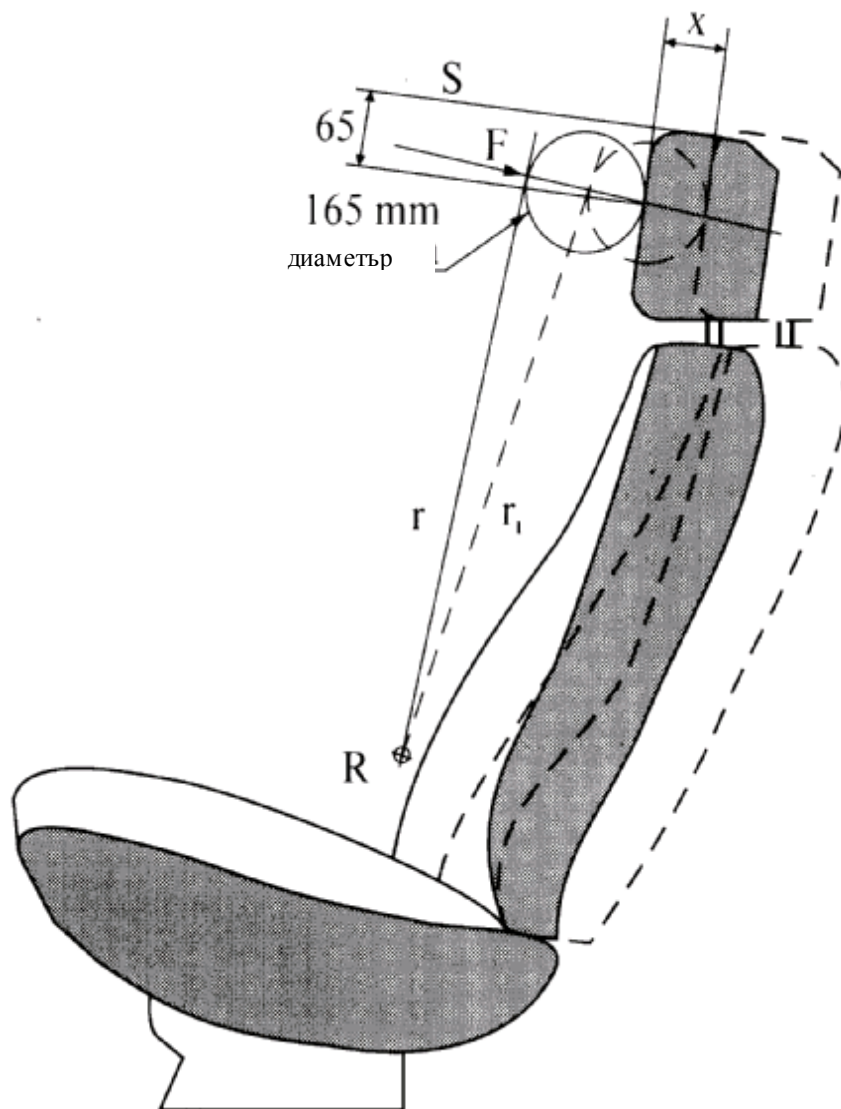
Фигура 1а

Фигура 16

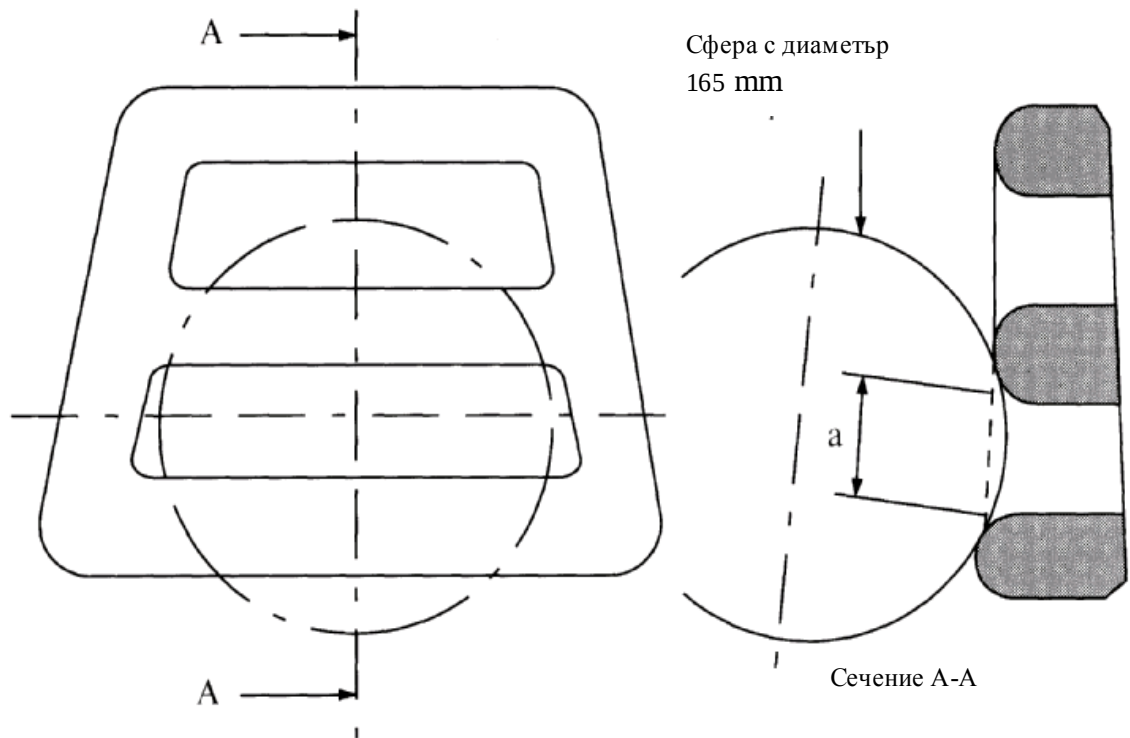
Фигура 2

_____ Първоначално положение
 ----- Положение при натоварване
 r : еталонна линия
 r_1 : изместена еталонна линия
 Момент на F по отношение на $R=373$ Nm

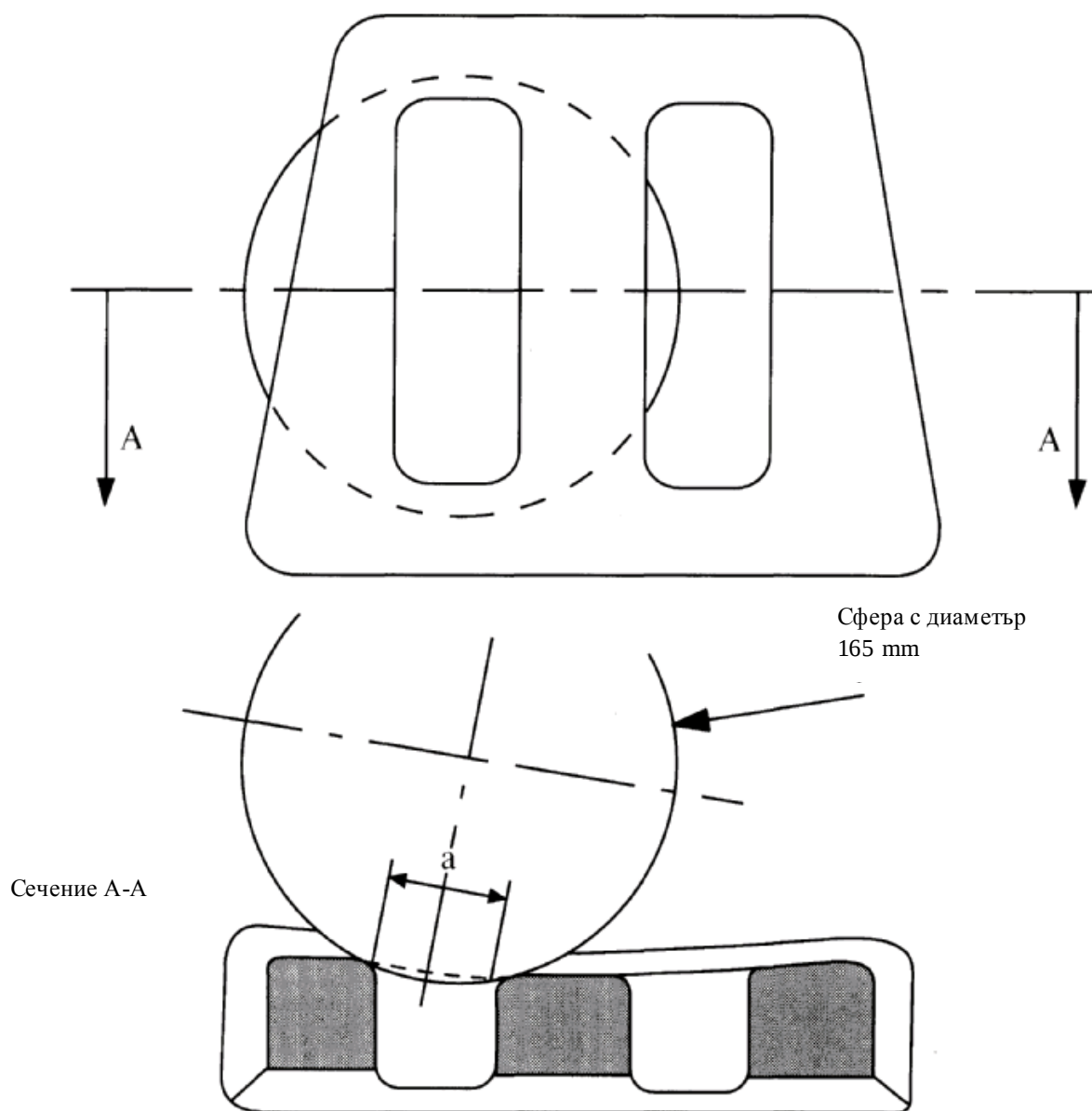
Фигура 3

Определяне на размера „a” на процепите на облегалката за глава

Пример за хоризонтални процепи

Бележка: Сечението A-A трябва да се направи в точка от зоната на пролуката, в която сферата влиза максимално навътре, без да се упражнява натоварване

Пример за вертикални процепи

Бележка: Сечението А-А трябва да се направи в точка от зоната на пролуката, в която сферата влиза максимално навътре, без да се упражнява натоварване

Добавя се ново приложение III, както следва:

„ПРИЛОЖЕНИЕ III

ПРИЛОЖНО ПОЛЕ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ИЗИСКВАНИЯ ЗА НЯКОИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА КАТЕГОРИИ M_2 и M_3

1. Приложно поле

- 1.1. Настоящото приложение се прилага за седалките в превозни средства категории M_2 и M_3 , с изключение на превозните средства от категориите, които са конструирани за градско ползване и правосъстоящи пътници по отношение на:
 - 1.1.1. Всяка седалка за пътници, предназначена да бъде монтирана с лице по посока на движението;
 - 1.1.2. Анкерното закрепване на седалката, предвидено в превозното средство и предназначено за монтаж на седалките, посочени в параграф 1.1. или друг тип седалка, която може да бъде фиксирана върху анкерите.
- 1.2. Превозните средства категория M_2 могат да се одобрят съгласно приложение II, като алтернатива на настоящото приложение.
- 1.3. Превозни средства, в които за някои седалки се прилага изключението, предвидено в точка 5.5.4 от приложение I към Директива 76/115/ЕИО, се одобряват с настоящото приложение.
- 1.4. Изпитванията, описани в настоящото приложение, също могат да се прилагат и за други части на превозното средство (включително и за седалки с лице по посока обратна на движението), както е предвидено в параграф 3.1.10 от приложение I към Директива 77/541/ЕИО и параграф 4.3.7 от приложение I към Директива 76/115/ЕИО.

2. Определения

По смисъла на настоящото приложение:

- 2.1. „Одобрение на седалка” означава одобрение на тип седалка като компонент във връзка със защитата на пътниците, заемащи седалки с лице по посока на движението по отношение на тяхната здравина и дизайн на облегалките на седалките;
- 2.2. „Одобрение на превозно средство” означава одобрение на типа превозно средство по отношение на здравината на частите на конструкцията на превозното средство, към които седалките са прикрепени и по отношение на монтажа на седалките.
- 2.3. „Тип седалка” означава седалки, които не се различават съществено по отношение на следните характеристики, които могат да се отразят върху тяхната здравина и агресивност:

- 2.3.1. Конструкция, форма, размери и материали на натоварените носещи части;
- 2.3.2. Типове и размери на системите за настройка и заключване на облегалката на седалката
- 2.3.3. Форми, конструкция и материали на частите за закрепване и поддръжка (в т.ч. краката);
- 2.4. „Тип превозно средство” означава превозни средства, които не се различават съществено по отношение на:
- конструктивните характеристики по отношение на настоящата директива, и
 - тип или типове седалка(и), които са получили типово одобрение на ЕО за компонент, монтирани на превозното средство, ако има такива.
- 2.5. „Седалка” означава конструкция, която може да бъде анкерно закрепена към конструкцията на превозното средство, включваща тапицерията ѝ и приспособления за закрепване, предназначена да се използва в превозно средство, и да предоставя места за сядане на един или повече възрастни;
- 2.6. „Единична седалка” означава седалка, проектирана и конструирана за настаняване на един седящ пътник,
- 2.7. ”Двойна седалка” означава седалка, проектирана и конструирана за настаняване на двама седящи пътника един до друг; две седалки една до друга, които не са свързани, се разглеждат като две единични седалки;
- 2.8. „Ред седалки” означава седалка, проектирана и конструирана за настаняване на трима или повече седящи пътника един до друг; няколко единични или двойни седалки, разположени една до друга, не се разглеждат като ред седалки;
- 2.9. „Възглавница на седалката” означава частта от седалката, която е поставена почти хоризонтално и е проектирана да поддържа седящия пътник,
- 2.10. „Облегалка на седалката” означава частта от седалката, която е почти вертикална, проектирана да поддържа гърба на пътника, раменете и при възможност и глава му;
- 2.11. „Система за регулиране” означава устройството, с което седалката или нейни части могат да се регулират в подходящо за седящия положение;
- 2.12. ”Система за изместване” означава устройство, позволяващо ъгълът на седалката или на една от частите ѝ да се измести странично или надлъжно, без фиксирано междинно положение на седалката или на нейна част, за да се улесни достъпа на пътниците;
- 2.13. „Система за заключване” означава устройство, осигуряващо поддържането на седалката или на нейна част в положение за ползване;

- 2.14. „Анкерно закрепване” означава част от пода или шасито на превозното средство, към което седалката може да се фиксира;
- 2.15. „Приспособления за закрепване” означава болтове или други компоненти, използвани за закрепване на седалката към превозното средство;
- 2.16. „Количка” означава изпитвателното оборудване, произведено и използвано за динамично възпроизвеждане на пътно транспортно произшествие, включващо челен сблъсък;
- 2.17. „Допълнителна седалка” означава седалката за манекена, монтирана на количката в задната част на седалката за изпитване. Тази седалка е представителна за седалката, която следва да се ползва в превозното средство зад седалката за изпитване;
- 2.18. „Еталонна равнина” означава равнината, минаваща през точките на допир на петите на манекена, използван за определяне на точката Н, и на действителния ъгъл на торса за седнало положение в моторните превозни средства;
- 2.19. „Еталонна височина” означава височината на върха на седалката над еталонната равнина;
- 2.20. „Манекен” означава манекен, съответстващ на спецификациите за Хибрид II или III⁽¹⁾.
- 2.21. „Еталонна зона” означава пространството между две вертикални надлъжни равнини, на 400 mm встрани и симетрични спрямо точка Н, определена от въртенето на апаратурата, описана в приложение II към Директива 74/60/ЕИО, от вертикално в хоризонтално положение. Апаратурата се позиционира, както е описано в настоящото приложение и се настройва на максимално разстояние 840 mm.
- 2.22. „Колан с три точки” по смисъла на настоящата директива също включва коланите с повече от три точки на закрепване.
- 2.23. „Разстояние между седалките” означава хоризонталното разстояние между последователни седалки, измерено от предната страна на облегалката на едната седалка, до задната страна на облегалката на седалката пред нея на височина 620 mm от пода.

3. Изисквания за седалките

- 3.1. Всеки тип седалка е обект на изисквания за изпитване на допълнение 1 (динамично изпитване) или на допълнения 5 и 6 (статично изпитване) по искане на производителя.

¹ Техническите спецификации и подробните чертежи на хибриди II и III, отговарящи на основните размери на 50-тия перцентил за мъж в САЩ и спецификациите за настройката му за това изпитване, са депозиран при Главния секретар на Обединените нации и може да се направи справка с тях по искане до секретариата на Икономическата комисия за Европа, Двореца на нациите, Женева, Швейцария.

- 3.2. Изпитванията, които са преминати от типа седалка, се записват в добавката към сертификата за одобрение (допълнение 4 на приложение 1).
- 3.3. Всяка предвидена система за регулиране и изместване съдържа система за заключване, която работи автоматично.
- 3.4. Не се изисква системите за регулиране и заключване да са в напълно изправно състояние след изпитването.
- 3.5. Монтира се облегалка за глава на всяка предна странична седалка, във всяко превозно средство категория M_2 , с максимална маса, не превишаваща 3500 kg; облегалките за глава, монтирани в такива превозни средства, трябва да отговарят на изискванията на настоящото приложение или Директива 78/932/ЕИО.

4. **Изисквания за анкерното закрепване на седалки за тип превозно средство**

- 4.1. Анкерното закрепване на седалките в превозните средства трябва да може да издържи:
 - 4.1.1. изпитването, описано в допълнение 2;
 - 4.1.2. или, ако седалката е монтирана на част от конструкцията на превозно средство, което се изпитва, изпитванията, предписани в допълнение 1. Седалката не трябва да е одобрена седалка при условие, че отговаря на изискванията на параграф 3.2.1 от гореспоменатото допълнение.
- 4.2. Постоянна деформация, включително счупване на анкерното закрепване или на обкръжаващата го зона, е допустима при условие, че предписаната сила е била понесена по време на предписания период.
- 4.3. Когато има повече от един тип анкерно закрепване върху превозното средство, всеки вариант се изпитва, за да се получи одобрение за превозно средство.
- 4.4. Едно изпитване може да се използва за одобрение едновременно на седалка и на превозното средство.
- 4.5. При превозни средства категория M_3 анкерното закрепване на седалката се смята, че е в съответствие с изискванията на параграфи 4.1 и 4.2, ако закрепването на предпазните колани от съответните седящи места е монтирано директно на седалките и анкерното закрепване на тези колани отговаря на изискванията на Директива 76/115/ЕИО, ако е необходимо на дерогацията, предвидена в точка 5.5.4 на приложението.

5. **Изисквания за монтиране на седалки в тип превозно средство**

- 5.1. Всички инсталирани седалки с лице по посока на движението се одобряват според изискванията на параграф 3 от настоящото приложение и са предмет на следните условия:

- 5.1.1. седалката има еталонна височина най-малко 1 м, и
- 5.1.2. точката Н на седалката, непосредствено отзад не може да е по-висока с 72 mm от точката Н на въпросната седалка, или ако задната седалка е по-висока от 72 mm, седалката се изпитва и одобрява за монтиране в това положение.
- 5.2. При одобрение съгласно допълнение 1, се прилагат изпитвания 1 и 2, с изключение на следното:
 - 5.2.1. Изпитване 1 не се прилага в случая, когато задната част на седалката не може да се удари от пътник, който е без предпазен колан (т.е. няма седалка с лице по посока на движението, точно зад тази, която се изпитва)
 - 5.2.2. Изпитване 2 не се прилага:
 - 5.2.2.1. ако задната част на седалката не може да се удари от пътник, който е с предпазен колан, или
 - 5.2.2.2. ако седалката отзад е снабдена с колан с три точки с анкери в пълно съответствие с Директива 76/115/ЕИО (без дерогация); или
 - 5.2.2.3. ако седалката изпълнява изискванията на допълнение 6 на настоящото приложение.
- 5.3. При одобрение съгласно допълнения 5 и 6, всички изпитвания се прилагат с изключение на следните:
 - 5.3.1. Изпитването от допълнение 5 не се прилага, ако задната част на седалката не може да се удари от пътник, който не е с предпазен колан (т.е. няма седалка с лице по посока на движението точно зад тази, която трябва да се изпитва)
 - 5.3.2. Изпитването от допълнение 6 не се прилага:
 - 5.3.2.1. ако задната част на седалката не може да се удари от пътник, който е с предпазен колан, или
 - 5.3.2.2. ако седалката отзад е снабдена с колан с три точки с анкери, в пълно съответствие с Директива 76/115/ЕИО (без дерогация).

Допълнение 1

Процедури за изпитване на седалки в съответствие с параграф 3 и/или анкерни закрепвания в съответствие с параграф 4.1.2

1. **Изисквания**
- 1.1. Изпитванията трябва да установят:
 - 1.1.1. Дали пътник(ците) на седалката е (са) правилно задържан(и) на място от седалката(ите) пред него(тях) и/или от използването на предпазен колан.
 - 1.1.1.1. Това изискване се счита изпълнено, ако при движението си напред някоя част от трупа и главата на манекена не преминава напречната вертикална равнина, разположена на 1,6 м от точката R на допълнителната седалка.
 - 1.1.2. Дали пътникът(ците) на седалката(те) не е (са) тежко ранен.
 - 1.1.2.1. Това изискване се счита изпълнено, ако следните критерии за биомеханична приемливост за използвания манекен, определени в съответствие с допълнение 4 , са изпълнени, а именно:
 - 1.1.2.1.1. критерият за приемливост на главата КПП е по-малък от 500;
 - 1.1.2.1.2. критерият за приемливост на гръдния кош (КПГК) е по-малък от 30 g, с изключение на периодите по-малки общо 3 ms ($g=9,81 \text{ m/s}^2$).
 - 1.1.2.1.3. критерият за приемливост на бедрената кост (КПБК) е по-малък от 10 kN и стойността 8 kN не се превишава за периодите, по-големи от 20 ms.
 - 1.1.3. Седалките и монтажната опора на седалките са достатъчно здрави. Това изискване се счита за изпълнено, ако:
 - 1.1.3.1. нито една част от седалката, монтажната опора на седалката или принадлежностите не се откачат напълно по време на изпитването;
 - 1.1.3.2. седалката остава здраво закрепена, дори ако едно или повече анкерни закрепвания са частично откъснати и всички системи за заключване са останали заключени по време на цялото изпитване;
 - 1.1.3.3. След изпитването нито една структурна част от седалката или приспособленията не са счупени или имат остри ръбове и ъгли, които могат да причинят телесни повреди.
 - 1.2. Всички елементи, формиращи част от задната страна на седалката или приспособленията ѝ са такива, че не могат да предизвикат телесни повреди на пътника по време на удара. Това изискване се счита за изпълнено, ако всяка част, която може да влезе в контакт със сфера с диаметър 165 mm има радиус на кривина поне 5 mm.

- 1.2.1. Ако някоя част от елементите и приспособленията, посочени по-горе, е направена от материал с твърдост по-малка от 50 А единици по Шор на твърда опора, изискванията, посочени в параграф 3.3, се прилагат само за твърдата опора.
- 1.2.2. Частите на задната страна на седалката, такива като механизми за регулиране на седалката и приспособленията им, не са предмет на изискванията на параграф 3.3, ако в крайно положение те са разположени под хоризонтална равнина на 400 mm над еталонната равнина, дори ако пътникът на седалката може да влезе в контакт с тях.

2. **Подготовка на седалката за изпитване**

- 2.1. Седалката за изпитване се монтира:
 - 2.1.1. или на изпитващата платформа, представителна за шасито на превозното средство
 - 2.1.2. или на твърда изпитвателна платформа.
- 2.2. Анкерното закрепване върху изпитвателната платформа, предвидена за изпитваната(те) седалка(ки) е идентично на или има същите характеристики като това, което се използва в превозното(ите) средство(а) , в които седалката е предназначена за използване.
- 2.3. Седалката за изпитване трябва да е комплектувана с тапицерия и принадлежности. Ако седалката е оборудвана с масичка, тя е в прибрано положение.
- 2.4. Ако се регулира странично, седалката е в положение на максимално разтегляне.
- 2.5. Ако е регулируема, облегалката на седалката се регулира така, че полученият наклон на торса на манекена, използван за определянето на точка Н и действителният ъгъл на торса за седнало положение в моторно превозно средство да е възможно най-близко до препоръчаното от производителя при нормална употреба, или при липса на някаква лична препоръка от производителя, колкото е възможно по-близко до 25⁰ към задната част спрямо вертикалната равнина.
- 2.6. Ако облегалката на седалката е снабдена с регулируема по височина облегалка за глава, то тя трябва да е в най-ниското си положение.
- 2.7. Предпазните колани от одобрен тип, съгласно Директива 77/541/ЕИО и монтирани върху анкерите в съответствие с Директива 76/115/ЕИО се монтират върху допълнителната седалка и изпитваната седалка.

3. **Динамични изпитвания**

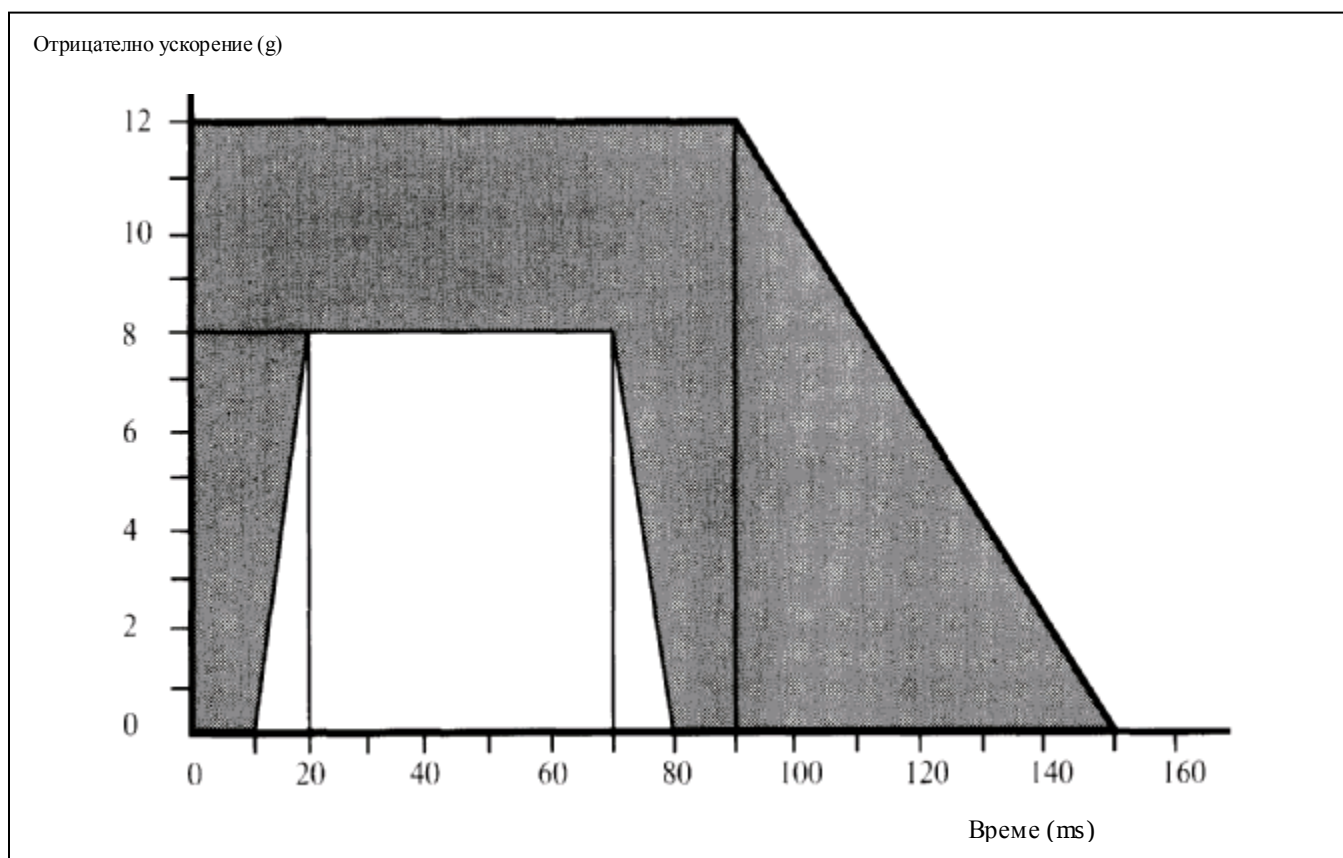
- 3.0. Изпитване 1
- 3.1. Изпитвателната платформа се монтира на количката.
- 3.2. Допълнителна седалка

Допълнителната седалка може да е от същия тип, както седалката, която се изпитва и се разполага паралелно и точно зад седалката за изпитване, като двете седалки се намират на една и съща височина, регулирани са по един и същи начин и са на разстояние 750 mm.
- 3.2.1. Ако е използвана допълнителна седалка от различен тип, това се отбелязва в добавката към сертификата за типово одобрение (допълнение 4 към приложение I).
- 3.3. Манекен

Манекенът се поставя зад всяко седящо място зад седалката за изпитване, както следва:
- 3.3.1. Манекенът се поставя без колан на допълнителната седалка, така че неговата равнина на симетрия да съответства на равнината на симетрия на въпросното седящо място.
- 3.3.2. Ръцете на манекена са върху бедрата му и лактите му докосват облегалката на седалката; краката се протягат максимално и ако е възможно, успоредно; стъпалата докосват пода.
- 3.3.3. Всеки използван манекен се поставя на седалка съгласно следната процедура:
- 3.3.3.1. манекенът се поставя на седалката, колкото е възможно по-близо до желаното положение.
- 3.3.3.2. плоска, твърда повърхност с размери 76 mm×76 mm се поставя колкото е възможно по-ниско срещу предната част на торса на манекена.
- 3.3.3.3. равната повърхност се натиска хоризонтално към торса на манекена с тежест между 25 и 35 daN:
- 3.3.3.3.1. торсът се изтегля напред за раменете до вертикално положение, след което се поставя обратно на облегалката на седалката. Тази операция се извършва два пъти;
- 3.3.3.3.2. без да се движи торса, главата се поставя в такова положение, че платформата, придържаща измервателната апаратура, намираща се в главата, да е хоризонтална и средната стреловидна равнина на главата да е успоредна на тази на превозното средство.
- 3.3.3.4. плоската повърхност внимателно се премахва,
- 3.3.3.5. манекенът се мести напред на седалката и процедурата по поставянето, описана по-горе, се повтаря,
- 3.3.3.6. ако е необходимо, положението на долните крайници се коригира,
- 3.3.3.7. монтираните измервателни инструменти по никакъв начин не засягат движението на манекена по време на удара,

- 3.3.3.8. температурата на системата за измервателна апаратура се стабилизира преди изпитването и се поддържа доколкото е възможно в диапазона между 19 и 26 °C.
- 3.4. Симулиране на удар
- 3.4.1. Ударната скорост на количката е между 30 и 32 км/ч.
- 3.4.2. Отрицателното ускорение на количката по време на ударното изпитване е в съответствие с разпоредбите, посочени на фигура 1 по-долу. С изключение на интервалите с общо време, по-малко от 3 ms, времевата функция на отрицателното ускорение на количката е в границите на кривите, показани на фигура 1.
- 3.4.3. Освен това, средното отрицателно ускорение трябва да е в границите между 6,5 и 8,5 g.
- 3.5. Изпитване 2
- 3.5.1. Изпитване 1 се повтаря с манекен, поставен в седнало положение на допълнителна седалка; манекенът се задържа на място с предпазен колан, поставен и регулиран съгласно инструкциите на производителя. Броят на точките за закрепване на колана на седалката за целите на изпитване 2 се записват в добавката към сертификата за типово одобрение на седалката (допълнение 4 към приложение I)
- 3.5.2. Допълнителната седалка е или от същия тип, както седалката, която се изпитва или от различен тип, като подробностите се записват в добавката към сертификата за типово одобрение (допълнение 4 към приложение I).
- 3.5.3. Изпитване 2 също може да се прилага и за други части на превозното средство освен седалка, както се посочва в параграф 3.1.10 от Директива 77/541/ЕИО и параграф 4.3.7 от Директива 76/115/ЕИО.
- 3.5.4. В случая, когато изпитване 2 се провежда с манекен, обезопасен с колан с три точки и критериите за увреждане не са превишени, се счита, че допълнителната седалка отговаря на изискванията, отнасящи се до натоварванията при статично изпитване и движението на най-горното анкерно закрепване по време на изпитването, посочено в Директива 76/115/ЕИО, по отношение на положението на манекена.

Фигура 1

Допълнение 2

Процедура за изпитване на анкерните закрепвания на превозно средство при прилагане на параграф 4.1.1

1. Изпитвателна апаратура

- 1.1. Твърда конструкция, достатъчно представителна за седалката, предназначена за използване в превозното средство, се монтира с елементи за закрепване (болтове, винтове и други), предвидени от производителя.
- 1.2. Ако няколко типове седалки, които се различават една от друга по разстоянието между предните и задни крачета, могат да се монтират на същото анкерно закрепване, изпитването се провежда с най-късото разстояние между крачетата. Това разстояние се посочва в сертификата за типово одобрение.

2. Процедура за изпитване

- 2.1. Сила F се прилага:
 - 2.1.1. на височина 750 mm над еталонната равнина и на вертикалната линия, съдържаща геометричния център на повърхността, оградена от многоъгълника, чийто върхове представляват различните точки за анкерно закрепване или ако е приложимо крайните анкерни закрепвания на седалката, с помощта на твърдата конструкция, както е определено в параграф 1.1,
 - 2.1.2. в хоризонтална посока и насочена към предната част на превозното средство,
 - 2.1.3. при възможно най-кратко закъснение и времетраене поне 0,2 s.
- 2.2. Силата F се определя или
 - 2.2.1. по следната формула: $F = (5000 \pm 50) \times i$
където: F се измерва в N, а i представлява броят на седящите места на седалката, за които анкерните закрепвания, които трябва да бъдат изпитвани, следва да бъдат одобрени; или по желание на производителя,
 - 2.2.2. в съответствие с представителните натоварвания, измерени по време на динамичните изпитвания, както е описано в допълнение 1.

Допълнение 3

Измервания, които следва да се извършат

1. Всички необходими измервания се правят с измервателни системи, отговарящи на спецификациите на Международния стандарт ISO 6487, озаглавен „Техника на измерване при изпитвания на удар: оборудване” и публикуван в 1987 година.
2. **Динамично изпитване**
 - 2.1. Измервания следва да се извършат на количката

Характеристиките на обратното ускорение на количката се измерват от ускоренията, измерени на твърдата рамка на количката с измервателни системи с КЧК 60.
 - 2.2. Измервания, които следва да се извършат на манекените

Отчитанията на измервателните устройства се записват през независими канални за данни със следните КЧК
 - 2.2.1. Измервания в главата на манекена

Резултантното триосно ускорение спрямо центъра на тежестта (γ_r) ⁽¹⁾ е измерено с КЧК 600.
 - 2.2.2. Измервания в гръдния кош на манекена

Резултантното ускорение на центъра на тежестта се измерва с КЧК 180.
 - 2.2.3. Измервания в бедрото на манекена

Аксиалната сила на компресия се измерва с КЧК 600.

¹ Изразява се в g ($=9,81 \text{ m/sec}^2$) чиято стойност на скалата се изчислява съгласно следната формула:

$$\gamma_r^2 = \gamma_l^2 + \gamma_v^2 + \gamma_t^2, \text{ където}$$

γ_l - стойност на моментно надлъжно ускорение;

γ_v - стойност на моментно вертикално ускорение;

γ_t - стойност на моментно напречно ускорение

Допълнение 4

Определяне на критерии за приемливост

1. Критерий за приемливост за главата (КПГ)

- 1.1. Този критерий за приемливост (КПГ) се изчислява на основата на резултантното триосно ускорение, измерено съгласно допълнение 3, параграф 2.2.1. със следната формула:

$$KPG = (t_2 - t_1) \left[\frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_2}^{t_1} \gamma_t dt \right]^{2,5},$$

където t_1 и t_2 са времевите стойности по време на изпитване, като КПГ има максимална стойност за интервала t_1 и t_2 . Стойностите на t_1 и t_2 са изразени в секунди.

2. Критерий за приемливост за гръдния кош (КПГК)

- 2.1. Този критерий се определя от абсолютната стойност на резултантното ускорение, представено в g и измерено според допълнение 3, параграф 2.2.2 и от периода на ускорение, изразен в милисекунди (ms).

3. Критерий за приемливост за бедрената кост (КПБК)

Този критерий се определя от натоварването при натиск, изразено в kN, предавано аксиално върху всяка бедрена кост на манекена и измерено съгласно допълнение 3, параграф 2.2.3, и продължителност на натоварването, измерено в ms.

Допълнение 5

Изисквания и процедура за статично изпитване

1. Изисквания

- 1.1. Изискванията за изпитваните седалки съгласно това допълнение трябва да определят:
 - 1.1.1. дали пътниците на седалките са правилно задържани от седалките пред тях;
 - 1.1.2. дали пътниците на седалките не са сериозно ранени; и
 - 1.1.3. дали седалките и монтажните им опори са достатъчно здрави.
- 1.2. Изискванията на параграф 1.1.1. се считат за изпълнени, ако максималното изместване на централната точка на прилагане на всяка сила, предписана в параграф 2.2.1., измерено в хоризонталната равнина и в надлъжната, средна равнина от съответното седящо положение, не превишава 400 mm.
- 1.3. Изискванията на параграф 1.1.2 се считат за спазени, ако са изпълнени следните характеристики:
 - 1.3.1. Максималното изместване на централната точка на прилагане на всяка от силите, предписани в параграф 2.2.1, измерено както е описано в параграф 1.2, не е по-малко от 100 mm.
 - 1.3.2. Максималното изместване на централната точка на прилагане на всяка от силите, предписани в параграф 2.2.2, измерено както е описано в параграф 1.2, не е по-малко от 50 mm.
 - 1.3.3. Всички части, формиращи облегалката на седалката или нейните принадлежности трябва да са такива, че да не могат да предизвикат телесни повреди на пътника по време на удара. Това изискване се счита спазено, ако всяка част, която може да влезе в контакт със сфера с диаметър 165 mm, има радиус на кривина най-малко 5 mm.
 - 1.3.4. Ако някоя част от елементите или принадлежностите, посочени по-горе, е направена от материал с твърдост по-малка от 50 A по Шор върху твърда подложка, изискванията, посочени в параграф 1.3.3, се прилагат само за твърдата подложка.
 - 1.3.5. Частите на облегалката на седалката, такива като устройства за регулиране на седалката и принадлежности не са предмет на никакви изисквания на параграф 1.3.3, ако в положение на покой те са разположени под хоризонталната равнина, на 400 mm над еталонната равнина, дори ако пътникът може да влезе в контакт с тях.
- 1.4. Изискванията на параграф 1.1.3 се считат за изпълнени, ако:
 - 1.4.1. Нито една част от седалката, стойките на седалката или принадлежностите на са напълно откачени по време на изпитването;

- 1.4.2. Седалката остава здраво закрепена, дори ако едно или повече анкера са частично откачени и всички системи за заключване са останали заключени по време на цялото изпитване;
- 1.4.3. След изпитването нито една част от конструкцията на седалката или принадлежности няма никакви счупвания или остри ръбове и ъгли, които могат да причинят телесни повреди.

2. Статични изпитвания

2.1. Изпитвателна апаратура

- 2.1.1. Тя се състои от цилиндрични повърхности с радиус на кривина, равна на 82 (± 3 mm) и ширина:
 - 2.1.1.1. поне равна на широчината на облегалката на седалката във всяко седнало положение на седалката за изпитване за горната част;
 - 2.1.1.2. равна на 320 ($-0+10$ mm) за долната част, както е показано на фигура 1 от настоящото допълнение.
- 2.1.2. Повърхността, опираща в частите на седалката, е направена от материал, чиято твърдост е не по-малка от 80 А по Шор.
- 2.1.3. Всяка цилиндрична повърхност е оборудвана с поне един преобразувател на сила, който може да измерва силите, приложени в посоката, определена в параграф 2.2.1.1.

2.2. Процедура за изпитване

2.2.1. Изпитваща сила

$$\frac{1000}{H_1} \pm 50 N$$

се прилага с помощта на устройство, съгласно параграф 2.1, в задната част на седалката, съответстващо на всяко седящо място на седалката.

- 2.2.1.1. Посоката на прилагане на силата се разполага във вертикалната средна равнина на седящото място; то е хоризонтално и е насочено отзад-напред на седалката.
- 2.2.1.2. Посоката се намира на височина H_1 , която е между 0,70 m и 0,80 m и е над еталонната равнина. Точната височина се определя от производителя.

2.2.2. Изпитвателна сила равна на

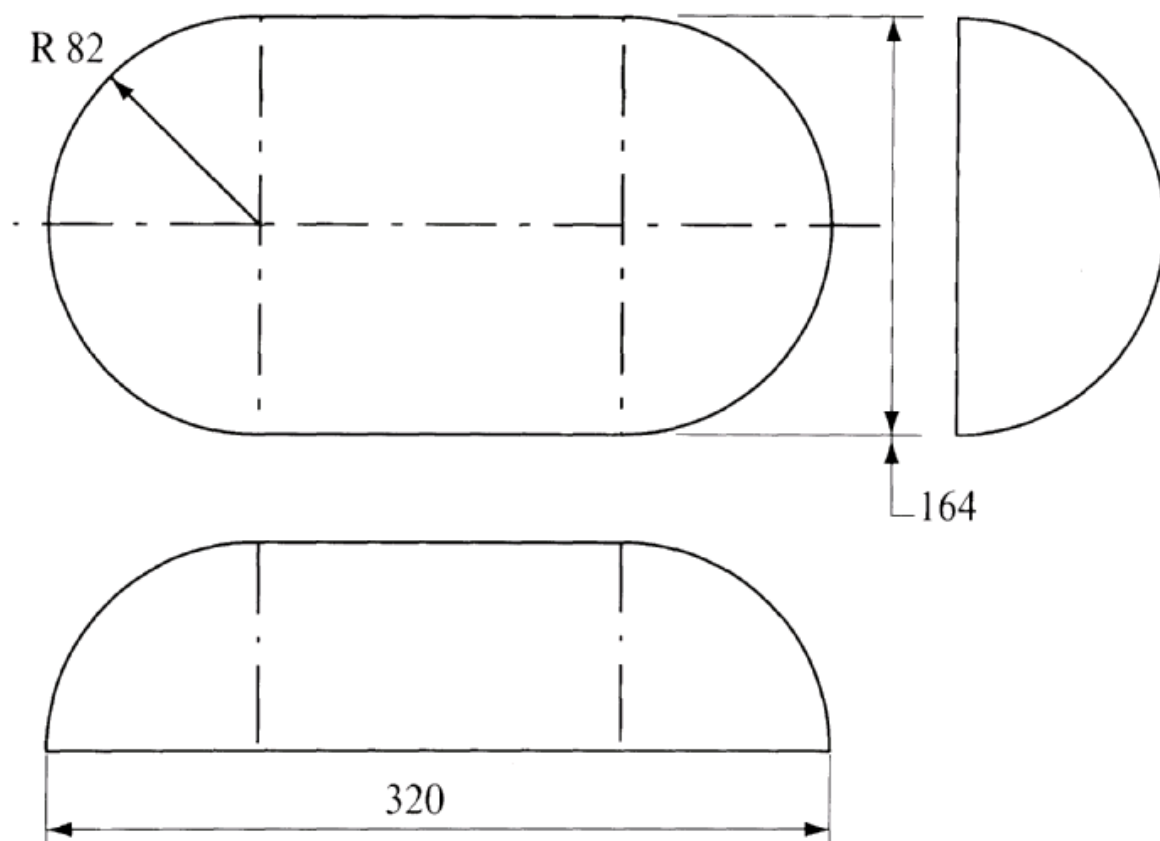
$$\frac{2000}{H_2} \pm 100 N$$

се прилага едновременно в задната част на седалката, съответстваща на всяко седящо място в същата вертикална равнина и в същата посока на височината H_2 , която е между 0,45 и 0,55 m над

еталонната равнина, с устройство, което е в съответствие с параграф 2.1. Точната височина се определя от производителя.

- 2.2.3. Изпитваните макети, имитиращи глави, се поддържат доколкото е възможно в контакт със задната страна на седалката по време на прилагането на силите, посочени в параграфи 2.2.1 и 2.2.2. Те трябва да могат да се въртят в хоризонтална равнина.
- 2.2.3. Когато седалката се състои от повече от едно седящо място, силите, съответстващи на всяко седящо място, се прилагат едновременно и има толкова манекени в горно и долно положение, колкото са седящите места.
- 2.2.4. Началното положение за всяко седящо място на всеки от манекените се определят, като се поставят изпитващите устройства в контакт със седалката, със сила равна на поне 20 N.
- 2.2.6. Силите, посочени в параграфи 2.2.1 и 2.2.2, се прилагат толкова бързо, колкото е възможно и се поддържат заедно в определена стойност при каквито и да е деформации поне за 0,2 sec.
- 2.2.7. Ако изпитването се извършва с една или повече сили, но не с всички сили, по-големи от тези, определени в параграфи 2.2.1 и 2.2.2 и ако седалката отговаря на изискванията, изпитването се счита за изпълнено.

Фигура 1

Допълнение 6

Характеристики на абсорбцията на енергия на задната страна на облегалките на седалките за превозни средства категории М₂ и М₃

1. Елементите от задната страна на облегалките на седалките, разположени в еталонната зона, както е определено в параграф 2.2.1 от настоящото приложение, се проверяват по искане на производителя според всички изисквания за абсорбиране на енергия, изложени в приложение III към Директива 74/60/ЕИО. За тази цел всички монтирани приспособления се изпитват във всички положения на употреба, с изключение на масичките, които се разглеждат в прибрано положение.
2. Това изпитване се отнася към добавката на сертификата за одобрение на седалката (допълнение 4 от приложение I). Прилага се чертеж, показващ зоната на задната част на облегалката на седалката, проверена чрез изпитването за разсейване на енергия.
3. Това изпитване може да се прилага и за други части на превозното средство, освен за седалката (параграф 3.5.3 от допълнение 1).”

Вмъква се ново приложение IV, както следва:

„ПРИЛОЖЕНИЕ IV

**ОБЩИ СПЕЦИФИКАЦИИ НА ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, КОИТО НЕ СА
ОБХВАНАТИ ОТ ПРИЛОЖЕНИЯ II И III**

1. Общи положения

- 1.1. Изискванията, изложени в настоящото приложение, се прилагат за превозни средства категории N₁, N₂ или N₄ и тези, категория M₂ и M₃, които не са обхванати от приложение III.

2. Общи спецификации

- 2.1. Седалките и седалките тип пейка трябва да се закрепват здраво към превозното средство.
- 2.2. Приплъзващи седалки и седалки тип пейка трябва да могат да се заключват автоматично във всички предвидени положения.
- 2.3. Регулируемите облегалки на седалките трябва да могат да се заключват във всички предвидени положения.
- 2.4. Всички седалки, които могат да се накланят напред или имат съгъваеми облегалки, трябва да се заключват автоматично в нормално положение.
- 2.5. Облегалката за глава се монтира на всяка предна странична седалка, без тази на водача, във всяко превозно средство категория M₂ с максимална маса, непревишаваща 3500 kg и категория N₁; облегалките за глава, монтирани в такива превозни средства, отговарят на изискванията на приложение II или на Директива 78/932/ЕИО.”